

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas IV Balandžio-April 15 d., 1922 m. No. 7 (120)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill., Under Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103.
Act of October 3, 1917, authorized on April 12, 1921.

"VYTIS" (The Knights)
Published Semi-Monthly by the LIETUVOS
VYČIAI (Knights of Lithuania).....
SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$3.50
6 Months	2.00
In Foreign Countries and Chicago Yearly	4.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"
4736 So. Wood Street, Chicago, Ill.
Telephone Lafayette 6298

"VYTIS"
Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis
Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$3.50
Pusmečiui	2.00
I Užrubežį ir Chicago Metams	4.00
Pavienis Numeris	20c

"VYTIS"
4736 So. Wood Street, Chicago, Ill.
Telephone Lafayette 6298

Nejaugi.

ORS savo atsišaukime "Kovai Reikia Dešimts Tūkstančių" (skaityk "Vytis" No. 1 (114) esu įpinęs, kad, įgiję Konstituciją ir išigilinę į ją ir į abelną Vyčių darbuotę, lengvai atsakysim į mums daromus priekaištus, tačiau matau reikalinga pagvildinti tris nūn dažnai daromus užmetimus, kurie čia prigijusiems nelabai įkandami.

Priekaištas I. Vyčiai esą neišmanėliai. Girdi, vadinasi katalikais, o sau už globėją paėmę stabmeldį-Vytautą...

Atsakas: 1) Kaip tik priešingai! Tik neišmanėliai tegali daryti tokius užmėtinėjimus. L. Vyčių Organizacijos globėjas yra Šv. Kazimieras, kas aiškiai pažymėta ant pirmo Konstitucijos puslapio "Po Šv. Kazimiero globa". Nariai laiko sau pareigą "surengti vieną kartą į metus tautišką šventę, Šv. Kazimiero,

Lietuvos globėjo dienoje ir pažymėti savo organizacijos — balandžio 24 dieną” (Konst. Sk. III. 6.).

Šv. Kazimieras “trumpu laiku tapęs tobulas, pergyveno laiko daugel” (Išm. IV, 13) ir kilniausiu yra jaunimui pavyzdžiu. Bematant pradėtų džiūti paleistuvybių klanai, jei kiekvienas jaunuolis-lė tartų su Šv. Kazimieru: “Beveliju mirti, nekaip nusidėdamas užrūstinti mano Dievą”. Tai-gi, šis dorybės karžygis ir Lietuvos globėjas yra Vyčių globėjas. Bet, Vyčiai gyvena Tautai ir Bažnyčiai”. Todel: —

2) Vyčiai narsume ima kito karžygio pavyzdį, būtent Vytauto, nes “vyriausias mūsų istorijos vytis buvo Vytautas, kuris, kaip tautos vadas ir didis karžygis, tą vardą pilnai savo asmenyje įvykdė ir pagerbė”.

Ar-gi jis buvo stabmeldys? Pažvelgkim į istorijos lapus. Simanas Daukantas, mūsų istorijos tėvas, štai ką rašo: “Arcivyskupas Gniezno Bodzenta perkrikštyjo Jaugalių ir praminė jį Vladislovu. Taip-pat-gi kūr. Vigantą ir *Vytautą*, kurio Jaugalius nedrįso vieną Lietuvoje palikti, antrą kartą perkrikštyjo ir *Aleksandru praminė*” (Knyga II, pusl. 173).

Gi 198 puslapyje randame ir Vytėms įdomų faktą, kad Vytauto žmonos Onos tikras brolis *Enrikis*, Mozūrų kunigaikštis, buvo Plocko vyskupas, ir kad Zofija Vytautytė (Vytauto duktė) susituokė (ištekėjo) su Maskvos Didžiuoju Kunigaikščiu Vosyliu I. Reiškia, Lietuva nebuvo barbarų šalis ir lietuvaitės nebuvo puslaukinės, jeigu Rusijos didieji kunigaikščiai, lenkų karaliai ir kiti tuokėsi su lietuvaitėmis — mūsų kunigaikščių dukterimis.

“Neuvo toje gadynėje nei karingesnės nei stipresnės, nei garsesnės už lietuvių tautą... Pertekęs Vytautas garbės, lobių ir gėrybės, tapęs garsiu visoje pasaulėje ir piruoju karvedžiu savo amžiaus, viešpačiu plačių kraštų, valdimieriu ir syliu daug tautų, kurio valdžia prasidėjo nuo Žemaičių jūros, o baigėsi Juodąja jūra; nuo Bugo upės lig Dono ir Ugros: nieko nestokavo nei didybės nei guodos... Bažnyčias ne vien Žemaičiuose (Eriogaloje, Kražiuose, Raseiniuose, Viduklėje, Veliuonoje, Kaltinėnuose, Luokėje,

Varniuose ir Sėdoje), bet dar Vilkaviškyje Šv. Mykolo, o klostorius Trakuose Benediktinų, Kaune ir Ašmenėje Pranciškonų *ikūrė* ir žemėmis apveizėjo, Katedrą Vilniaus papuošė ir turtingai apdovanojo... Visugarsiausias karvedys ir Vytis savo gadynės... ant viso buklos ir ržus dumoje, veiklus ir stropus darbe, daug vikrumu ir spierumu nuveikus ir taip stropus, jog valgydams skuomėje, ar teisybę kam darė, ar apie karę teiravosi; duosnus svetimiems, saviems, užvis diduomenės drausmus; ant galo jautrus ir tai didei užsiturįs, jog niekados nei vyno, nei midaus, nei alaus negērė...”

Iš mūsų istoriko veikalų šios ištraukos, manau, nors kiek nušvies Vytauto pobūdžius ir Vyčiai, Vytės drąsiai galės atkirsti Garbeniams savo imno autoriaus žodžiais: “Vytautas krikščionystę įvedė Žemaičiuosna ir Lietuvoje išplatino...”

Priekaištas II. Negalį priklausyti prie L. Vyčių del to, kad organizacija esanti *Lietuvos Vyčiai*, o jie nors lietuviai, bet amerikoniai ir šios šalies piliečiai. Esą, negalimas daiktas tuo pačiu kartu būti Lietuvos Vyčiai ir Amerikos Vyčiai.

Atsakas. Vardas*) Vytis (Knight) jau įgijo gyvenime savo prasmės ir visiškai nesipriešina vyčių amerikiečių dvasiai. Lietuvos Vyčiai pareiškia kilmę ir praeitį, o ne dabartį. Patsai žodis vytis (knight) yra viduramžių liekana. Didieji Lietuvos kunigaikščiai, karžygiai vadinosi Lietuvos vyčiais.

Lietuviškas vardas visiškai neliečia amerikiečių patriotizmo. Atpenč, pabrėžia tautinę kilmę, taip, kad vyčiai (knights) nėra airių, vokiečių, jankių ar nigerių organizuotė, bet lietuvių-sanskritų. Lai bus man leista čia pakartoti poeto Jono Kmito žodžius:

“Aure padangėj plevėsavo
Vyčių garbinga vėliava,
Ir galvas jie paguldė savo,
Kad tik tėvynė būt laisva.
Per Nemuną jie priešą vijo
Toli, — ik Vorkslos ir Maskvos;

*) *Atsako mintis paimta iš K. J. N. rašimo, P. M. J.*

Nuo jų galingo kalavijo
Drebėjo priešas Lietuvos...

Senovės Vyčiai! Jūsų vardas
Skambėdavo net pas Gudus.
Ir išgalastas plieno kardas
Totoriams buvo perskaudus.
Galingas Vokietis nekarta
Vos gudrumu galėj' išsprukt,
Nes kuomet Vyčio kirvis kerta,
Tvirčiausias skydas turi trūkt'..!

Mes didžiuojamės praeitimi. Bando-
me iš praeities pasisemti sau stiprybės. Tat-
gi ar ne garbė būti Vyčių? Hiberniaus gri-
niausi amerikiečiai, bet jie didžiuojasi savo
kilme...

Su Lietuvos atgimimu, apsireiškė nauji
vidujiniai ir išlaukiniai priešai. Bet —

“Iš naujo Vyčiai pasirodė, —
Jų vardas vėl atsikartos!
Nesykį tars jie savo žodį
Besprendžiant ateitį tautos!

Lai vardas jų galingas būna,
Nepalytėtas ir brangus!
Ir, Lietuvos gaivinant kūną,
Tegu Vyčiai siela jos bus!”

Tad lietuvy, likie Vyčių ir vykie šalin
visus priešus! “In hoc signo vinces”.

Priekaištas III. Mergaitėms netinka va-
dinties Vytė-Knight. Ar ji gali būti karei-
vė?

Atsakas. Merginoms-moterims tas var-
das ir tinka ir jos gali didžiuotis jį turint.
Keista, kad žmonės savo pagerbimo neišma-
no. Ar Lietuvos Živilei, Gražinai; Prancū-
zų Palaimintai Joana Arkietei negarbė bu-
vo vadinties Vytė-Knight? Šiandien ne būti-
nai reikia imti kardą į ranką kad pasitarna-
vus tėvynei. Yra daug įvairių kitokių būdų,
kurie kaip tik ir tinka mūsų Vytėms dirbti
naudingą tėvynei darbą. *Pr. M. Juras.*

Pranešimai.

NEW YORK IR NEW JERSEY LIETU-
VOS VYČIŲ APSKRIČIO SUVA-
ŽIAVIMAS.

L. Vyčių N. Y. ir N. J. Apskričio suva-
žiavimas įvyks balandžio 30 d., 1922 m.,
1:30 val. po pietų, Šv. Jurgio par. svetainėj,

180—182 New York Ave., Newark, N. J.
Visos kuopos prašomos kuodaugiausia at-
siūsti atstovų.

Taip-gi yra kviečiama suvažiaviman ir
mūsų inteligentija, kurioji jau pradeda pa-
miršti Lietuvos Vyčių organizaciją.

Kviečiami ir visi L. Vyčių rėmėjai.

Ypatingai kviečiamos suvažiaviman šios
kuopos: 49-ta iš Central Brooklyn, N. Y.
ir 12-ta kuopa iš New York, N. Y., nes ku-
ris jau laikas jos nedalyvauja Apskričio su-
važiavimuose. *Valdyba.*

Liet. Vyčių Nauj. Anglijos Apskričio me-
tinis atstovų suvažiavimas įvyks gegužės
7 d., 1922 m., 1 valandą po pietų, Šv. Jur-
gio parapijos salėje (St. James St., Nor-
wood, Mass.)

Vyčiai, Vytės! Šis Apskričio suvažiavi-
mas bus svarbus. Reikės daryti pranešimai
iš metinio Apskričio veikimo ir svarstyti
svarbūs klausimai.

Del to visos kuopos priklausančios prie
Apskričio prašomos rengtis iš anksto: rink-
ti atstovus ir gaminti naujus sumanymus.
Be to kiekviena kuopa privalo paruošti iš-
tisu metų veikimo raportus ir įteikti atsto-
vams. Katros kuopos neįnešė dar priklaus-
samo Apskričiui mokesnio (5c. nuo kiek-
vieno nario), prašomos įnešti prieš suvažia-
vimą. Pinigus reikia siūsti Apskr. Rašt.
Onai Sidaravičiūtei (237 Prospect St., Law-
rence, Mass.)

Kurios kuopos da nepriklauso prie Ap-
skričio, prašomos atsiūsti savo atstovus.

Gerbiamos kuopos! Pasistengkit, kad
šis Apskričio suvažiavimas būtų skaitlingas.
Ruošiamės prie didelio išvažiavimo (4 d.
liepos). Kiekvienai kuopai jis turi rūpėti
dvejomu žvilgsniu: kad būtų didžiausias, ko-
lio dar nebuvo ir kad padarytume pelną
Apskričiui ir Vyčių spaustuvei. Ant galo
reikia pabrėžti, kad šiame suvažiavime rei-
kės rinkti nauja Apskričio valdyba.

Vincas P. Stankus,

L. V. N. A. A. pirm.

P. S. Norwood'o L. Vyčių 27 kp. iš
anksto rengiasi pasitikti ir gražiai priimti
suvažiavusius atstovus. Tat suvažiavime
kuoskaitylingiausia.

Laikas ir jo Vertybė.

GYVENO nepaprastai sumaningas žmogus, kuris sumanė išrasti ne vieną domės vertą dalyką. Tas žmogus gyveno mieste, tarp visiškai sutingusių gyventojų, kurie apie darbą visai nemanė ir gyveno iš dienos į dieną dykaduoniaudami. Protingasis žmogus manė sau: taip toliau negali būti, tie žmoneliai veltui aikvoja savo gyvenimą, reikia juos išmokinti ko-nors geresnio! Jis turėjo namus su bokštu, po kuriuo bėgo sriaunus upelis, turintis visuomet vienodai vandens. Tame upely po bokštu jis įtaisė malūno ratą. Tą ratą lyna suvienijo su bokšte esančia mašinerija, kuri suko rodyklę. Ji (rodyklė) per valandą apeidavo aplink ciferblatą, ant kurio buvo paženklinta 12 skaitlinių.

Pamatę įdomų daiktą, žmonės susirinko prie bokšto ir žiūrėjo aukštyn. Tada pasirodė tarp jų šeimyninkas ir tarė. "Žiūrėkite, kaip praeina laikas. Naudokitės juo jūs, dykaduoniai, ir dirbkite ką-nors vietoj valkiujimosi po gatves". Kai kurie įsidėjo sau į širdį jo žodžius. Bet miesto užvaizda pavadino šeimynininką pas save ir tarė jam: "Žmogau, tu atėmei miesto gyventojams ramybę, rodydamas jiems, kaip praeina valandos ir dienos. Tas negali būti. Arba sulaukysi savo mechanizmą, arba bus tau galva nukirsta". Bokšto šeimyninkas atsakė: "Savo mechanizmo jau nesulaukysiu; jeigu norite, galite mane verčiau nužudyti".

Bokšto šeimynininkas tapo įmestas kalėjiman, kad ant rytojaus būtų nužudytas. Tą naktį atėjo pas jį jo ištikimas mokinys ir paliuosavo iš kalėjimo.

Ant rytojaus kalinys prapuolė. Miesto užvaizda tarė: "Kalinys išspruko, bet prakeiktasis laiko saikas dar vis eina. Kas jį sulaukys, gaus dvidešimt raudonųjų". Bet niekas neturėjo drąsos įeiti į uždarytus ano žmogaus namus. Kiekvienas bijojo, kad jam ten kas-nors neatsitiktų. Todėl sumanymas to žmogaus liko paleistas, o rodyklė sukosi aplinkui savo ašį gražiame ore ir darganoj metas nuo meto.

O vienok, metams praėjus tarp miesto gyventojų įvyko didelis skirtumas. Pusė jų, tinginiai ir palaidūnai, pabėgo, nes negalėjo žiūrėti į rodyklę, o kita pusė tapo išmintinga, darbšti ir pradėjo naudotis gyvenimo valandomis. Gaila jiems buvo dabar to šeimynininko ir todėl dauguma sakė. "O kad sugrįžtų tas išmintingas žmogus, gal labai daug dar mums gero padarytų. Jo darbas ten aukštai ant bokšto yra mums didžiausia palaima".

Miestas kas-kart plėtėsi ir šiandien jis yra vienas gražiausių miestų pasauly. Ir meisterio noras išsipildė, nors jo vardas yra užmirštas.

Šiandien kiekviena menka bažnytėlė turi savo laikrodį ir rodyklę, sukdamosi aplink paaukuotą ciferblatą, rodo, kaip praeina laikas. Kiekvienas žmogus, da-gi prastas amatninkas ir bernas, turi kišeninį laikrodį.

Besisukančios laikrodžio rodyklės visada primena mums beperstojimo bėgantį laiką. Kiekviena valanda geriems darbams paaukota suteikia mums pasitenkinimą ir naudą, o valanda, praleista tinginystėje, liūdnai atsiliepia mūsų ateityje. Kada mes praleidžiame savo valandas — visas pasaulis gyvena aplink mus, gyveno jis tūkstančius metų prieš mus ir per tūkstančius metų gyvens po mūsų mirties. Tai-gi mūsų gyvenimas yra dalimi gyvenimo, o mūsų darbai yra dalimi to, ką nuveikia didis amžinas laikas.

Mūsų gyvenimas susideda vien iš atskirų dienų, valandų ir minučių. Kiekviena minuta gali mums tarnauti išreiškimu vienos arba kelių protingų minčių. O per valandą galime daug padaryti reikalingo darbo, arba linksmai praleisti laiką. Jau senai yra pastebėta, kaip vieni žmonės daug, o kiti mažai moka padaryti toje trumpoje laiko valandoje. Gyvenimas, kurį du žmogų keturių dešimtų metų praleido, yra vienaip ilgas; vienok tankiai pastebime, kaip tuodu žmogų to paties amžiaus turi labai nelygias laiko pasekmes. Tame daug priguli nuo tik-

ro laiko padalinimo. Kumet matome žmo-
nes gabius, stropius dagi žinomus savo ta-
lentai, be naudos dirbančius savo gyvenime,
tai matome, jog tas priguli tankiai nuo to,
kad nemoka išnaudoti savo laiko, kad viską
dirba ne savo laike, abelnai, atlieka viską
ko nuo jų reikalauja, bet nieko savo laike.
Kas darbuojasi, kada laikas miegoti; kas
miega, kada laikas valgyti; kas valgo, kada
reikia išeiti iš namų; kas išeina, kada reikia
laiškas parašyti, tas, tiesa pasakius, viską
padarys, ko nuo jo reikalauja, bet po-
draug viską peranksti, arba pervėlai, taigi
netikru būdu ir ne savo laike.

Todel mes, jaunime, norėdami turėti iš
savo darbų džiaugsmą ir pasitenkinimą, tu-
rime viską dirbti tame laike, kada tam dar-
bui yra atsakanti valanda, nes jeigu į tą
neatkreipiame dėmesį, veltui nueis mūsų dar-
bai ir mes nepasieksime svajoto idealo.

—x—

Prie Saules Sosto.

SONETAI.

—x—

I.

Mes įrēmės artyn prie uosto,
Audringą geismą nuslopinę,
Gyvenom praeitį atminę
Ir siekėm aukso saulės sosto.

Aukštai skaidri dangaus mėlynė,
Žemoj pakalnėj uolos snaudė,
Putojo bangos, giesmes audė,
Krantuos erškėčiai susipynė.

Tada audras sielos pažinom,
Patys savy užsirakinom.
Ilga kelionė mums parūpo.

Buvai nuvargus ir sušalus,
Glaudeisi prie manęs išbalus.
Pakilęs rūkas mus apsupo.

II.

Kur irsimės? Artyn prie uosto,
Bet kaip, kad kelio nesimato,
Pakilę bangos kalnus stato,
Uolas lig drobėmis apklosto.

Tolyn žiūrėdami į uostą,
Išskaitėm ant skliautų miglotų

Ir laukėm kas rūkus nuklotu...
Nutraukėm meilės austą juostą.

Jaučiau aš skaudžią ašutinę,
Skausmai suspaudė man krūtinę,
Likau savy užsirakinęs.

Tariau: tai tos nuodingos rūdys,
Perdėm gyvenimą supūdys,
Verčiau aš vienas nusiminėš.

III.

Kad atšiauri audra pašėlus,
Atliko savo didį darbą,
Ir nubloškė mane į tarpą
Uolų... į sukurius suvėlus.

Putojo bangos ir nerimo,
Meldžiaus į uolą atsirėmęs,
Širdingą gailestį sukėlęs.
Audra ir vėjas lig užkimō,
Liuosiau atsikvėpė krūtinė,
Daina suskambo sidabrinė,
Jos aidą mano ausys gaudė.

Artyn žengiau prie saulės sosto,
Ant tako gėlės, vėjas glosto.
Žemai, pakalnėj, uolos snaudė.

IV.

Audra nurimo, vėl abu,
Paskirtu žengėme taku
Prie išsvajoto idealo,
Kol mūsų širdys neatšalo.

Aptemęs blaivosi dangus,
Laiminga mūs kelionė bus.
Antai gintaro šviečia bonės
Kur baigiasi audrų kelionės.

Ir ten jaunystėje svajonę
Kuri mus kvietė į kelionę
Atrasim prie žadėto uosto.

Šaltos ramybės nepakanka,
Eime tolyn, imk mano ranką
Žingsnį arčiau prie saulės sosto.

A. Tamoliūnas.

Numirėlius Deginti, ar Laidoti.*

Tas klausimas yra gvildenamas ir mūsų dienose. Numirėlių deginimas neseniai dar buvo žinomas, kaipo stabmeldžių paprotys. Nuo kai-kurio laiko girdėtis balsai, šaukianti pažangos vardan, kad panaikinus krikščionių laidojimo paprotį. Didžiuose pasaulio miestuose statoma tam tikri pečiai, numirėlių lavonams deginti arba, valdžiai leidžiant, taip vadinamos krematorijos. Numirėlių deginimo šalininkai tam tyčia ryšasi į draugijas ir sąjungas. Pirm karo Prūsijoje buvo išleistas įstatas deginti numirėlių lavonus. Tad-gi, kiekvienas valščius galėjo pasistatydinti krematorijas, kad išteklių būtų reikėję imti bei skolinti net iš kitų.

Liberalų ir socialistų laikraščiai visame sutinka, kad panaikinus krikščioniškąjį laidojimą, o jo vieton įvedus lavonų deginimą Tokiems dalykams esant, neveltui klausiti: kuo-gi tie numirėliai prasikalto, kad reikia juos deginti? Ar mada tik reikalauja, ar tai tikrasis reikalas? Jeigu numirėlius deginti būtinai reikia dabar, tai įstabu, dėl ko taip nedarė mūsų tėviškėje? Tas vienuolis, kurs išrado paraką, geriau gal būtų padaręs, pastatydamas krematoriją.

Krematoriai visumet yra pasirengę atsakynėti, pirmiausia nurodydami laikus pirm Kristaus užgimimo. Anuose laikuose visos tautos žinojo, kad numirėlius reikia deginti. Kristaus Bažnyčia nusilpnino kultūrą ir žmonėms nenorint įvedė numirėlių laidojimo paprotį. Šiose dienose, kumet nusikratėme krikščionių baubų, reikia taip-gi pasiliosuoti ir nuo Bažnyčios įsakų.

Žmogus, mažo tikėjimo, gali įtikėti. Bet tas, kurs mąsto, tuojau žino su kuom turi reikalą ir mato, kad yra tai kova ne prieš laidojimą, bet prieš Katalikų Bažnyčią; kad ją supasaulinti, panaikinti; kad moterystė būtų perskiriama ir numirėliai deginami.

Tad-gi, matome kovą. Nudieniai netikėliai ištikrųjų reikalauja sugrąžinti stabmeldžių papročius.

Tikrai-gi, žvelgiant į mirtį reiškiasi didis skirtumas tarpe senovės amžių stabmeldžio ir šių dienų netikėlio. Tai-gi, klysta krematoriai sakydami, kad numirėlių deginimas buvo stabmeldžių paprotys.

Numirėlių deginimo istorija.

Istorikas visumet pasakys, kad pirmutinės giminės nedegino numirėlių, bet juos laidojo. Tą viską liūdija įvairūs atkasinėjimai ir karstų atidengimai iš priešistorinių laikų. Kartais pasitaikydavo, kad lavonai buvo deginami; ir tai iš karo bei maro įvykimų priežasties. Didvyrius, kurie krisdavo kovos lauke, degindavo ant laužų su didžiomis iškilmėmis. Jų lavonų negalima buvo imti į tėviškę. Gi svetimoje šaly nepalikdavo, kad priešas neišniekintų. Dėl to tik jų lavonus ir sudegindavo.

Tokiais papročiais persiėmė ir kitos tautos. Karininkai, trokštantieji garbės, jeigu nemirdavo tėvynės apgynime, trokšdavo, idant tolygi garbė būtų teikta, kad jų kūnas būtų sudegintas ant laužo. Išskyrus tuos kelius išėmimus, numirėlių-gi laidojimas po žeme buvo taisyklė.

Taip būta *Graikiijoje*, kurios gyventojai tumet visiems vadovavo ir kultūros ir civilizacijos žvilgsniais. Grožėjamės Graikijos dainių veikalais ir skulptorių stovylomis. Gi moksleivija ir mokytojas pasaulis didžiai mėgsta ir augština poeziją Homero, kurs gyveno keliais šimtais metų pirm Kristaus užgimimo. Homeras aprašė Trojos karą eilėmis. Dešimtį metų graikai kariavo su Trojos miestu už gražią Elena, kurią Trojos kunigaikštis, Paris, buvo sau pavergęs. Ilgame kare krito daug graikų ir trojiečių. Homeras iškiliai aprašo žuvusių didvyrių deginimą, kaip tai Patroklio, Achilliaus ir kitų.

Krematoriai savo užmanymus remia

*) *Žiūrėk: "Za Prawdę", No. 1. Poznań, 1911.*

tuomi, būk Homero laikais numirėliai buvo deginami. Bet-gi poezija yra kas kita, o tikrenybė ir-gi kas kita. Pirm keliolikos metų garsusis vokiečių mokslininkas Schliemann'as surado Mikėnų mieste Graikijoje giliai įdubusius karstus su kaulais kuni-gaikščių, kurie, kaip vėliau pasirodė, gyveno Trojos karo laikais.

Iš to aiškiai matosi, kad senovės graikai degindavo tik žuvusius didvyrius ir karininkus karo laukuose, o ramybės laikais numirėlius laidodavo po žeme.

Vėlesnių laikų istorija kartoja, būk karvedys Miltiades įsakė net kare žuvusius laidoti. Tai būta 490 m. pirm Kristaus užgimimo kovoje ties Maratonu.

Tik IV amžiuje pirm Kr. labiau išsiplatino numirėlių deginimo paprotys ir tai iš religijinio atžvilgio. Tuo laiku Graikijoje pagarsėjo išminčiai, kurie garsino, būk numirėliai reikalauja apyturinimo per ugnį, kad po mirties greičiau galėtų įeiti laimingųjų tarpan.

Tai-gi graikai turėjo priežasties deginti numirėlius, jau tai dėl karo, jau dėl savo religijinių įsitikinimų, trokšdami prigelbėti numirusių sieloms. Gi šių dienų krematoriai neturi tolygių priežasčių, nes netiki į sielos nemarumą.

Paš *romėnus* ir-gi laidodavo numirėlius. Tik kumet nuolatiniai karai prasidėjo, įėjo paprotys deginti numirėlius. Apie tai liūdija Cicero, Plinius ir kiti. Turtingųjų lavonus degindavo su iškilmėmis. Gi varguolių lavonai būdavo deginami paprasčiausiu būdu.

Buvo tai laikai, kumet Romos galybė buvo tvirčiausia. Pavergtos pasaulio tautos neteko savo turtų. Tie romėnų laimėjimai silpnino juos pačius ir jų dorą. Gi liaudį ir nelaisvius laikydavo lig kokią nuo savybę, kurią galima buvo pirkti, perduoti, sudeginti arba nužudyti. Kaip degino varguolius, tų dienų liūdininkas Apollinaris Sidonius šiaip aprašo:

“Nelaisviai (NECROPHORI) išdeginta žyme ant nuskustos galvos buvo paskirti prie numirėlių deginimo. Nakty suveždavo numirėlius vežimukais ir tačkomis paskirton numirėliams deginti vieton, kuri vadinosi “vir-

tuvė (CULINA), sulig tuolaikinio jų supratimo, būk numirėliai toje vietoje kepami ir smožijami. Nelaisviamis visai nerūpėjo, kad lavonai sudegtų iki pelenų. Likusios lavonų dalys išduodavo nemalonų kvapsnį. Kas tik galėjo, vengdavo tos vietos. Tos “virtuvės” apylinkėse leista buvo apsigyventi nu puolusioms doroje moterims. Vienoje gi apylinkėje turėjo savo auknamį Mefitis, smarvės dievaitė”.

Pas likusias senovės tautas žinoma buvo vien tik laidojimas po žeme karstuose; tai buvo Agypte, Asyrijoje, Babilione, Persijoje, Kynijoje.

Pas *stabmeldžių* Europos tautas be laidojimo numirėlių, pasitaikydavo ir deginimas. Gi paskutiniųjų laikų mokslininkai prirodinėja, kad pirmiausia beveik visi numirėlius laidodavę po žeme.

Vienatinė kultūros giminė, kuri degindavo ir tebedegina numirėlius yra tai *Indijos gyventojai*. Kokias ten apeigas turi prie numirėlių, apie tai keliauninkas Hildebrand'as pasakoja:

“Turtingųjų lavonų deginimo apeigos esti iškilmingos. Varguolius degina, kaip kad kritusius gyvulius. Artinantis prie varguolių lavonų deginimo vietos, nuo toli jau jaučiama nepakenčiamas kvapsnis. Tos deginimo vietos vaizdas yra baisus; apvestas aukštu mūru, nuo kurio plėšrieji paukščiai tyko žmogaus kūno dalelės. Laužas esti sudarytas ir supuvusių medžių ir balkių, ant kurių suguldyti kniūpšti lavonai, veidu žemėn. Sargai, prižiūrintieji ugnį, privalo rūpintis, kad malkos degtų sykiu su lavonu. Kur reikalinga, tai į ugnį lavonus pastūmėja ilgomis šakėmis. Perimančiai baisus vaizdas”.

Tatai yra toji stabmeldžių kultūra, kuria remiasi šių dienų krematoriai. Prie tokio numirėlių paniekinimo, kur sukrauna lavonus sudeginimui, randasi pritarėjų ten, kur žmonės perstojo būti žmonėmis, kur žmogus tampa nuosavybė arba gyvulis be sielos.

Pas kurias tautas senovėje viešpatavo sveikoji kultūra ir dora, numirėliams teikdavo didžiųjų pagarbą.

Krematoriai tvirtina, būk pirmiausia

laidodavo numirėlius žemėn ne dėl to, kad tai buvo parankiausia. Klaidinga nesąmonė! Juk daug lengviau galėjo palikti žvėrimis, nes pirmosios giminės negyveno vienoje vietoje, bet bandomis kilnojosi iš vienos vietos į kitą.

Prie to-gi dar juose nebuvo išgaravęs Dievo žodis: "Tavo veido prakaitu pelnysi duoną, iki grįši į žemę, iš kurios esi paimtas" (Prad. III. 19). Tai yra tikroji priežastis, dėl kurios pirmutinieji laidodavo numirėlius, pildavo kapinynus, kad apsaugojus nuo plėšrųjų žvėrių. Ir, kumet Dievo apreiškimo žodis užsimiršo ir tikėjimas į vieną Dievą žuvo stabmeldystėje, tumet, sykiu žuvo ir numirėlių laidojimas. Vis-gi liko dar tikėjimas į užgrabinį gyvenimą, o su juo ir persitikrinimas, kad kūnas su siela kumet nors susivienys. Dėl to-gi numirėlių karstan dėdavo ginklus ir valgį, kad nieko netrūktų, kumet atbus kitan gyveniman. Kartais net žudydavo žirgus ir tarnus ir pačias, idant sykiu įeitų į kitą gyvenimą. Tas pats dedasi Indijoje, kur Anglai neišgali panaikinti įsigyvenusio papročio.

Klaidingas religinis įsitikinimas versdavo stabmeldžius deginti numirėlius, kad tuo būdu aptyrinus juos, kad jų sielas paliosavus nuo kūno sunkenybių, kad greičiau galėtų būti palaimintųjų tarpe. Kitas klaidingas įsitikinimas versdavo mirusių lavonus kuogreičiausia naikinti ugny, kad siela jų nesigailėtų, kad pas juos negrįžtų, kad nebaidytų ir, kad būtų liوسي.

Kumet nupuolė stabmeldžių dora, kumet užmiršo savo tikėjimą į Dievą, kumet žmogaus atsakomybė po mirties nieku stoji, tada žlugo ir šermenų pagarba. Tad ir degino juos, kad tuomi greičiau užmiršti.

Kristaus mokslas sugražino numirėliams pagarbą. Viešpats Kristus atnaujino pirmutinio Dievo apreiškimo atminimą, sulig kurio žmogus turi grįžti į žemę, iš kurios patapo. Sykiu su krikščionybe platinosi ir numirusiųjų laidojimo paprotys. Bažnyčios kova su stabmeldyste, tuo pačiu sykiu buvo kova ir prieš numirėlių deginimą. Krematorių arba nūdienių netikėlių šauksmas, būk Bažnyčia palaikė tamsumą ir panaikino numirėlių deginimo paprotį, yra nieku ne-

pamatuotas, prie to gi dar viešas šmeižtas, kurį diktuoja akloji neapykanta. Gi Bažnyčia gali pasididžiuoti, kad išaukštino žmogų ir sugražino pagarbą numirusiems.

Dar ne taip senai, kur tikėjimas į Dievą, į Kristų, į sielos nemarumą buvo gyvas, suvis nemanyta apie numirėlių deginimą.

Didžiosios prancūzų revoliucijos XVIII — XIX amžių laikotarpy atsisakyta Viešpačiui Dievui tarnauti. Žinome, prie ko tumet prieita. Bažnyčios, kur nebuvo naikinamos, ten buvo dergiamos. Tai-gi, visai neįstabu, kad pradėta deginti tų laikų aukas, kritusios Bažnyčios ir šalies apgynime. Numirėlių deginimas sustojo, kumet Napoleonas Bonoparte paėmė valdžios vadžias į savo rankas.

Nuo revoliucijos žmonių mintys buvo apimtos numirėlių deginimo manija.

Fantazijos pilnas, garsusis Anglų dainius, Byronas, įsakė 1822 m. sudeginti savo draugo dainiaus Shelley'o kūną. Abudu dainiu savo raštuose buvo išsizadėję Dievo.

1848 m. užstoji revoliucija beveik visose Europos šalyse. Ir vėl atgijo numirėlių deginimo mintis. Sykiu atgijo filozofijoje ir materializmas. Materija, tai viskas; dvasios, sielos nėra. Žmogus, tai gyva materija be sielos; patobulintas gyvulėlis, daugiau nieko. Viskas baigiasi su mirčia. Pakol gyvena, gali būti naudingas, gi po mirties, teprasmenga, kitų tenevargina, teišnyksta; tad sudeginti, kad jokių pėdsakų nebeliktų, paženklinant tuomi, kad viskas užsibaigė.

Kapinės užteršia tik orą ir vandenį. Gydytojų kongresas Florencijoje 1869 m., paskui Romoje 1871 m. iš sveikatingumo priežasties pareiškė, kad numirėliai būtų deginami.

Numirėlių deginimo šalininkai pradėjo vienyti į tarptautines draugijas ir sąjungas ir tuomi jie platino numirėlių deginimo idėją. Net tokie mokslininkai, kaip Pini, Brunetti galvojo, koku būdu pagerinus krematorių sąstatą.

(Daugiau bus).

Jonas Tarvidas.

Motina.

—x—

Kai vargai, vaikeli, tau širdelę spaus,
Kai draugai apleis ir svietas neužjaus:
Visi kai apleis ir sau juokus darys,
Tada kas širdies tau verksmą sustabdys,
Kur eisi? Ar nėra pasauly širdies
Ten, draugiškos, meilios? Argi ir reikės
Taip būt be paguodos ir ašaras liet?
Ar nėra jau kam tavęs pasigailėt?
Taip, yra. Dar yra, vaikeli, viena
Kas myli ir meldžias naktį ir dieną.
Nors gal ir nekartą širdį graudinai.
Nekartą darbais ar žodžiais rūstinai,
Bet ji tą užmiršo, atleido senai.
Jos veido šypsena, jos akys meiliai
Kviečia į save. Tad bėgk prie jos,
Priglausk galvutę prie širdies motinos.
Ir vienas akių motinėlės žvilgsnys,
Vienoj akimirkoj vilnis numalšys.

— — — — —
Mokėk tad vaikeli godot motinėlę
Mylėk ją taip, kaip ji myli tave.

—x—

Pavasaris.

—x—

NESENAI čia, bijojai nosį iškišti per duris, kad nenušaltum. O tas šaltis tikrai nesvietiškas. Visi laikė pečių apglėbė. O to sniego, sniego, nei išeiti, nei išvažiuoti! O, štai, dabar, kai pradėjo lyti, leisti kartu, tai, rodos, to sniego su šalčiu kaip ir nebuvo. Niekas jo nei nesigaili.

— O, gerai, tegu duoda jam, ir privargino mus tas šaltis, — tik išgirsi bekalbant. Antai, Nova, pasiliosavus iš po ledu priepaudos, linksmai banguodama bėga. O žuvis, tai tik neria prieš vandenį vuodegėlėms pasiplierškindamos. O veversys savo giesmelę giedodamas kyla aukšty, kyla ir vėl leidžiasi. Gi pamiškėje tik čiulba, tik gieda paukšteliai. Vaikų nieku būdu negali išlaikyti kambary. Veržte veržiasi laukan. Ten

jie laksto, skrajoja. Vieni stengiasi paukštelius pamėgdžioti, o kiti, žiūrėk, nusivilkę kokią rindą ar lovį jau varinėjasi po vandenį. Ir žiūrėk, jau kuris bepūškuojas išvirtęs (po vandenį). Čia ir juokai ir verksmai visa maišosi. Bet ką tu čia verksi, kad visur taip linksma, gražu. Va, gamta puošiasi gražesniu rūbeliu. Žalsva žolelė pradeda kišti savo lapelius iš po drėgnos žemelės. Antai šilelyje, kelios gražios žibutės pražydo. Visa kas bunda. O tu, jaunuoli(e), ar pabudai. Juk ir tau kartu pavasaris. Ar tu savo pavasarį stengiesi papuošti gražiu rūbeliu? Pasistengk savo pavasaryje įgyti kuodaugiausia dorybių. Būk blaivus, doras, darbštus, geras katalikas, pamylėk geras knygas, draugijas, būk mandagus. Juk tu jaunas, drąsus, pilnas energijos, tu tai gali padaryti.

Visi Vyčiai, pakilkite! Savo snaudžiančias kuopas pabudinkite. Jei ne šiame gamtos ir savo pavasaryje tai padarysit, tai kada galų gale?..

Mok. Br. Paukštys.

Lūšna, Švento Kazimiero dienoje.

—x—

Buk Sveikas.

(Foreign Language Information Service)

1. Vėdink kambarius.
2. Nešiok liuosus drabužius pritaikintus kožnam laikui, orui ir darbui.
3. Jeigu dirbi viduje, kasdien praleisk nors kiek laiko lauke.
4. Miegok ant šviežio oro, lauke, jeigu galima.
5. Kumet kosti ar čiaudai, laikyk skepetaitę prie burnos ir nosies, ir reikalauk, kad kiti tą patį darytų.
6. Visumet plauk rankas prieš valgį.
7. Nepersivalgyk, ypatingai mėsa ir kiaušiniai.
8. Valgyk daug vaisių ir daržovių.
9. Valgyk palengva, sukramtyk maistą.
10. Kasdieną gerk daug vandens.
11. Reguliariai išsivalyk.
12. Stovėk, sėdėk ir vaikščiok tiesiai.
13. Neleisk nuodams ir užkrėtimams įeiti į burną.

Kova Už Mokyklas.

Į AMERIKOS LIETUVIUS KATALIKUS
SUSISPIETUSIUS PO L. R. K.
FEDER. VĒLIAVA.

Ko jie nori.

Visi mes žinome iš laikraščių, kokią atkaklią kovą veda socialistai Lietuvoje prieš katalikišką mokyklą. Netik ten, bet ir čion jie siunčia savo žmones, kad mūsų padedami jie galėtų įkurti "laisvą", "valstybinę" mokyklą.

Vienas atsiųstųjų atstovų yra Profesinės Mokytojų Sąjungos galva, kurie liepia vaikams skandinti Kristaus paveikslą ir žiūrėti ar Išganytojas neprigers, kurie šventųjų paveikslus nuo sienos nutrauko vaikų akvaizdoje ir tt.

Ir visa tai daroma prisidengiant "laisvosios" mokyklos obalsiu. Jie dabar išsiuose renka aukas nuo amerikiečių, kad už pinigų laimėjus rinkimus į Parlamentą ir įstatymo keliu subedievinus Lietuvą, išplėšus iš vaikelių jaunos širdies tuos įsitikinimus, kuriuos jų tėvai šventai jiems įdiegė.

Katalikybės ir bedievybės kovą paskelbta. Ir negali būti kitaip, nes blogybė visumet kelia galvą prieš gerybę, tiesa visumet melo atakuojama.

Ir suprantama kodel. Mokykla yra tvirtovė, į kurią įsiveržę jie norėtų sistematingai leisti bedievybės nuodus mūsų liaudin. Ir jie laimėtų tai atsiekę, nes pirmasai vaikų proto ir valios auklėjimas palieka neišdildomą žymę.

Neprivalu tad stebėtis, kad šiandien laikraštijoje pakilo karingas ūpas prieš krikščioniškos mokyklos priešus. Gyvybė ar mirtis, trečios išeities nėra.

Ką jie mums perša.

Amerikos laisvamanių laikraščiai rodo mums Amerikos mokyklos pavyzdį ir liepia pasekti mokyklą be tikybos. Jie žino kuo tas kvepia mums katalikams kur mūsų yra 90% tikinčiųjų! O jie ir 10% nesudarydami nenori prisitaikinti prie mūsų gaudami ga-

rantiją savo "laisvoms" mokykloms? Nesulaikimas!

Ir ką jie mums siūlo? Mokyklas be Dievo, mokyklas be doros mokslo, mokyklas be idealo, kurs yra protinio ir dorinio auklėjimo pagrindas.

Pragaro daržas.

Nesenai Metodistų Episkopalo sekta turėjo savo susirinkimą Naujoje Anglijoje Pawtucket, R. I. Jų kun. Ch. Bayard Mitchell iš Mineapolis šiaip piešia Suv. Valst. viešąsias mokyklas, ypač High Schools:

"Paleistovybė, nesusivaldymas ir pavirškusi laisvė yra divorsų priežastis; mūsų 'High Scholl' yra pragaro daržas. Vienoje vakarų šalies mokykloje (Mitchell kalba apie savo apylinkės mokyklas) buvo 24 mergaitės aukštesnėje klasėje; iš 24 mergaičių 11 perėjo motinystės dienas prieš mokslo metų pabaigą. Vienos mokyklos puotoje, kur dalyvavo 75 mergaitės, 47 paliko savo korsetus su apsiaustu rūbų kambaryje prieš einant į šokių. Vienos rytų mokyklos bernaičiai priėmė rezoliuciją sulig kurios jie nesutinka šokti su mergaite, kuri nenusiima korseto. Šit aiškūs faktai, kurie šaukia dangun. Yra kitų kaltinimų, dar baisesnių ir šlykštesnių, kuriuos laikas ir vieta draudžia man skelbti".

Kame priežastis.

Tai faktai, kuriuos metodistų pastorius paduoda. Ir rytuose ir vakaruose jų netrūksta. Jų visur yra kur viešpatauja mišrios mokyklos, kur abiejų lyčių jaunuoliai-ės, nuo 15 iki 20 metų, gyvena kartu pamokų, pertraukų laiku, be priežiūros, ir ypatingai be jokio religiniai dogmatinio mokymo, kurs įkvepia jiems Dievo esamybės akvaizdą.

Kaip sako tas protestantų ministeris, tokios rūšies mokykla yra pragaro daržas kur pageidimai klesti, kur paleistovybė — karalienė, kur Dievas yra nepageidaujamas, o gal ir visai nežinomas.

Tas pats pastorius įrodinėja liūdnas

tos sistemos mokyklų pasekmes religiniu atžvilgiu:

“Chicagoje, su 3 milijonais gyventojų, su vargu priskaitoma penki šimtai tūkstančių asmenų, kurie turi sąryšio su religija. Detroit'e, ant vieno milijono gyventojų, 710,000 yra be tikybos.”

Ir kuri svarbesnė priežastis gali išaiškinti tą skubų žengimą bedievybėn, indiferentizman, negu mokykla be Dievo?

Būdėkime.

Tokią mokyklą socialistai nori įsteigti Lietuvoje, prievartos būdu, ją nori primes-

ti katalikams ir šiandien tai agitacijai jie renka pinigų.

Ir kadangi mokykla be Dievo veda tiesiai prie ateizmo, dorinio ištvirkimo, mes kaipo lietuviai ir krikščionys privalome griežtai tam pasipriešinti.

Mes, kurie stovime savo tautos sargyboje, išpėjame tą pavojų, kuris telkiasi ant mūsų galvos ir nelaukime kad ištikėtų audra ir brangiausias mūsų dvasios turtus sunaikintų.

KUN. DR. IGNAS ČESAITIS,

L. R. K. Federacijos Centro V-bos

Dvasios vadas.

Pasaulio Stebuklai.

Senovės Laikų.

Egypto Pharos. Yra tai kalnuota sala. Tą salą Didysis Aleksandras sujungė su Egiptu sauszemiui. Po to sujungimo pasidarė du uostu, arba dvi priplauki. Ant rytinio salos krašto Ptolemy I, Macedonietis, vienas Aleksandro Didžiojo pamėgtų generolų, po kurio mirties (323 prieš Kr. užg.) Egiptas ir Libija perėjo į Ptolemy I rankas, buvo pradėjęs statyti didelį jūrių žibintą. Darbą užbaigė jo sūnus, Ptolemy Philadelphus, apie 282 prieš Kr. užg. Tas žibintas turėjo 400 pėdų aukščio. Jo šviesa matėsi 50 mylių jūrių tolumoje. Tam žibintui duota vardas Pharos. Žibintas visoj cielybėj išstovėjo 1600 metų, iki žemės drebėjimas rugp. 7, 1303 m., neišgriovė vieną jo šoną. 1346 m. jis visiškai sugriuvo, o jo pamatas suvartota Kait Bai stiprumai.

Egypto pyramidos turi ketvirtainiškus pamatus ir trikertinius šonus, susibėgančius į krūvą pačioj viršūnėj. Jos yra randamos tiktai viduriniame Egipte. Statytos tarpe 4 ir 12 dinastijos, kitos gal būt ir kiek senesnės. Jų didumas yra įvairus.

“Temple of Diana at Ephesus”. Dianos, Romėnų deivės, dievnamis yra vienas iš puikiausiai pastatytų dievnamių. Tas namas buvo pastatytas Azijoje, Lydijos mieste.

“Hanging Gardens of Babilon”. Taip

užvardintas vienas Babilonijos miesto namas. Ant jo viršaus buvo susodinti įvairūs medžiai, gėlės, krūmokšliai. Yra padavimų, būk Nebuchadnezzar, šalies valdovas, pastatė jį savo sužiedotinei dėl to, kad Babilonijos žemė jai atrodė nevaizdi sulyginus su Medijos kalnais, iš kur ji buvo kilusi.

“Statue of Jupiter” (Jupiterio stovyla). Jupiterio, Romėnų dievo, stovyla yra padaryta Graikų skulptoriaus Phidias. Phidias buvo Attikos pilietis ir, gyvendamas garsaus diplomato Perielo laikuose, buvo prisidėjęs prie pastatymo dievnamio “Partheon”.

“Mausoleum of Artemisia”. Taip vadinamas didelio formato kampinis paminklas. Jis talpiną savy kambarį, kuriame yra padėti grabai ir indai su mirusiųjų pelenais. Vardą nešioja nuo Carijos karaliaus Mausoleus.

“Colossus of Rhodes”. Colossus, retas Graikų žodis, vartojamas viršgamatinei gyvumo stovylai pažymėti. Colossus buvo statomas Egipte iš kiečiausio akmens. Jų aukštis siekė iki 30 ir net 50 pėdų. Viena iš jų buvo taip vadinama “Colossus of Rhodes”, pačių Rhodėnų pastatyta, kuri kainavo 300 talentų.

VIDURINIŲ AMŽIŲ.

“Catacombs of Alexandria” arba požeminiai urvai, kur negyvėlius laidodavo. Ankstybinių laikų krikščionys juose laiky-

davo pamaldas, idant persekiotojai ant jų neužpultų.

“Great Wall of China” (Didžiulė Kinijos siena) buvo pastatyta iš plytų pabėgėliams ir svetimų tautų plūdimui sulaikyti. Nūnai kai-kur matosi tik griuvėsiai. Siena turėjo 1500 mylias ilgio ir tęsėsi per kalnus, upes ir lygumas.

“Porcelain Tower of Nankin”. (Porceleno bokštas Nankine) 15 šimtmečiu buvo pastatytas aštuonkertis, ant devynių pagyvenimų, namas. Visa jo išlaukinė pusė buvo padaryta iš margo porcelėno. Tą namą, arba, geriau pavadinus bokštą, išgriovė Tai-ping 1853 m. per didžiausią civilį kinų karą.

“Leaning Tower of Pisa” (Bokštas Pisos mieste) Bokštą pastatė Romėnai Pisos mieste. Kada darbas buvo pradėtas, nei vienas neturėjo minty, jog jis kumet bus užbaigtas. Tas Pisos bokštas da ir nūnai randasi visoj cielybėj. Jis yra 179 pėdų aukščio ir 13 pėdų iškrypęs iš tiesumo linijos.

“Stonehenge” yra didis, apskritas žemės plotas milžiniškais akmenimis apstatytas. Jis randasi Anglijoj, netoli Salisbury lygumos. Jame guli mėlynas marmuras 15 pėdų didžio, taip vadinamas “Altar Stone”. Yra padavimų, būk tai buvusi saulės garbinimo vieta žalvario metais.

Dabartinių Amžių.

Telefonas.

Bevielinis telegrafas.

Orlaisis.

“Antiseptics”, vaistai, kurie sulaiko nuo puvimo bile kūną. Jie taipgi sulaiko ir rūgimą, arba farmantaciją.

“Antitoxins”, vaistai leidžiami po oda nuo plaučių uždegimo, kirmėlės įkandimo, džiovos, geltonosios karštligės, koleros ir kitokių ligų baciliams užmušti.

“Radium”, chemiškas elementas 1898 Curie atrastas. Radium vartojamas kaip vaistas. Taip-gi gali būt trąša augmenims. Bet perdaug vartojant pažeidžia juos.

“Spectrum Analysis” yra prietaisai persitikrinimui sudėtų kūno dalių per stiklinę prizmą.

J. A. V—nė.

Jis.

—x—

Tai buvo rytas nuostabus,
gėles daržely sodinau,
tada ir tave pažinau.
Atkėlęs netyčioms vartus
tu klausei manęs, kuo vardu
ir eiti vadinau kartu.
Auksinė saulė iš pušyno,
ką tik pradėjusi tekėt,
žiedeliams liepė pražydyt,
ką ji man lėmė, nieks nežino...
Lakštingala daina gausia
skardeno po pačia ausia.
O tavo žvilgsnis kai ruduo,
kurs drasko apdarus žalius,
eglaičių laužo spygglelius,
supančiojo ir mane tuo.
Širdis pradėjo man drebėt,
žieduos norėjau pasislėpt...
Nedrišau, tyliai atsakiau,
kad mano vardas radasta,
gėlė visai nepaprasta,
surask, kas žydi čia gražiau...
Bet žiedai spygliais apsipynę —
neskink, sužeis jie tau krūtinę!
Tu nekalta, balta tyli —
tokie žiedai mane vilioja,
štai akys ašaroms rasoja,
tur būt ir tu mane myli.
Graži esi tu daržo gėlė —
tave myliu — tave skinu!..
Neskink manęs, aš dar jauna,
dar pabučiuoti saulę trokštu,
kai ji iškyla ties tuo bokštu,
aš dar gyvybės kupina;
vėjalis mane apkabins,
raselės plaukus padabins.
Gyvenims mano tai daina,
svajonių posmai suausti;
mano siela gryna skaisti
ir liūdna veido šypsena
dar pačiame pamėgime —
tavęs prašau — neskink mane!
Nėra gėlių, darželyje skurdi dyky-
Leliją vis tik jis nuskynė!.. [nė..

Moralės Kartuvės.

“O Judas nuėjo ir pasikorė.....”

Tą-pat, tik moralėje prasmėje, padarė Vilniaus komedijos-seimo nariai, kad jie kovo 4 d., 1922 m., nuvyko mažne visi į Varšuvą, kad tenai iškilmingai lenkų minios aktyvaizdoje pasikarti.

Ir dieną-gi parinko! Jie mat norėjo, kad Lietuvos užtarėjas Šv. Kazimieras laimintų iš dangaus išgamų žygį. Nutarę kartis jie juk visųpirma šaukėsi pagelbos Visagalio Dievo (žiūrėk Vilniaus “seimo” deklaraciją). Kaip ilgas ir vargingas buvo mūsų išgamų-ponų kelias. Dar 353 metai atgal Lubline jų pranokėjai ant kelių maldavo Lenkijos ponų, kad jiems dovanotų politinę gyvybę, kad nereikalautų Lietuvos mirties — t. y. politinės unijos. Jie pasirašė uniją. Tie, kurie tik ant kelių, mokėjo sau gyvybės maldauti, neverti buvo tos gyvybės. Ir jie pasirašė mirties dekretą. Gal visai Lietuvai? Ne! Šimtą syk ne! Tik sau, tik savo luomui, tik Lietuvos išgamoms. Tautos branduolis — liaudis jiems nebuvo davusi įgaliojimo pasmerkti mirčiai visą tautą.

Liublino unijos aktas buvo tai cirografas, kurį išdavė Lietuvos didžiūnai nelabaijam.

Likimas lėmė, kad Lietuvos bajorijai buvo duota daug gražaus laiko išpirkti tą cirografą. Labai nedaugelis tai padarė, nedaugelis grįžo prie savo tautos.

Didžiuma užkietėjo ir stengėsi įtraukti visą tautą į cirografo sąlygų pildymą. Bet ne! Kada atėjo baisios bausmės diena, Varšuvos trijumfuojančioji endekija pareikalavo prie kartuvių tik Vilniaus komedijantų seimo narių. Ir jie nuvyko, ir išpildė cirografo pažadą, ir atidavė savo sielą.

Įdomiausia buvo tai, kad lenkų velnias, įbaugintas savo patarėjų-prietelių — siūlė dar mūsų išgamoms gyvybės. Prigulėsitė man, tai prigulėsitė; bet esanti tokia konjunktura, kad dar naudingi būsitė čia ant lietuviškos žemės.

Ne, nenorime! Atrėzė visi kaip vienas. Jokios gyvybės, nei laisvės, nei autonomijos mums nereikia. Mes jums prigulime. Jumyse norime skęsti, žūti. Mes jūsų.

Toksai buvo liūdnas finalas Liubline pradėtos tragi-komedijos.

Mūsų bajorija daug atnešė žalos mūsų tautai. Ji pasirodė neverta savo tautos vardo ir garbės. 4 d. kovo, 1922 m., ji, kaip negyvas narys, atkrito nuo mūsų tautos kūno. Lietuvos organizmui tasai įvykis, nors buvo gana skaudus, tačiau galutinai išeis sveikaton. Kūnas liko sveikas. Gangrėnos, pavojaus nebėra. Atėjo perijodas sveikėjimo ir stiprėjimo.

Atgimusi liaudis naujos gyvybės teiks ir visos šalies likimą kreips.

Bet mes tos liaudies vaikai ir nariai, paveldėjome iš Lietuvos didžiūnų ir jų atsakomybės ir priedermių dalį. Dabar mes ir kiekvienas skyrium, ir visi išvien atsakome už Lietuvos likimą.

Toji atsakomybė ir tosios priedermės yra nepaprastai rimtos ir svarbios.

Negana bus žodžių, negana gražių pasirizimų.

Reikia visos lietuviškos širdies, mylinčios ir norinčios pasišvesti. Reikės darbų, didžiųjų darbų. Tuos darbus turėsime dirbti visi ir darbininkai ir inteligentai, ir vyrai ir moterys, ir seniai ir jaunimas.

Visi be skirtumo politinių ir partijinių pažiūrų.

Visi už laisvą, sveiką, skaisčią Lietuvos ateitį.

~~~~~
Savymeilė.

Kiaulpienės ir martelės apgula lauko naudingus javus vien dėl to, kad jos pačios nori virš viso ko gyventi. Panašiai žemiausias savymeilės apsiereiškimas randasi gyvūnuose, kurie proto neturi, kurie negali mąstyti arba net — nežiūrint jaučiančių augalų — jausti. *Mgr. F. C. Kelley.*

SPORTAS.

KAS LENKTYNIUOJA?

“Vyčio” No. 17(111) esu iškėlęs mintį, kad per dešimtąjį Jubilėjinį Seimą, Detroit, Mich., įrengti rinktinių sviedininkų rungtynes su koku nors svetimtaučių “teamu”.

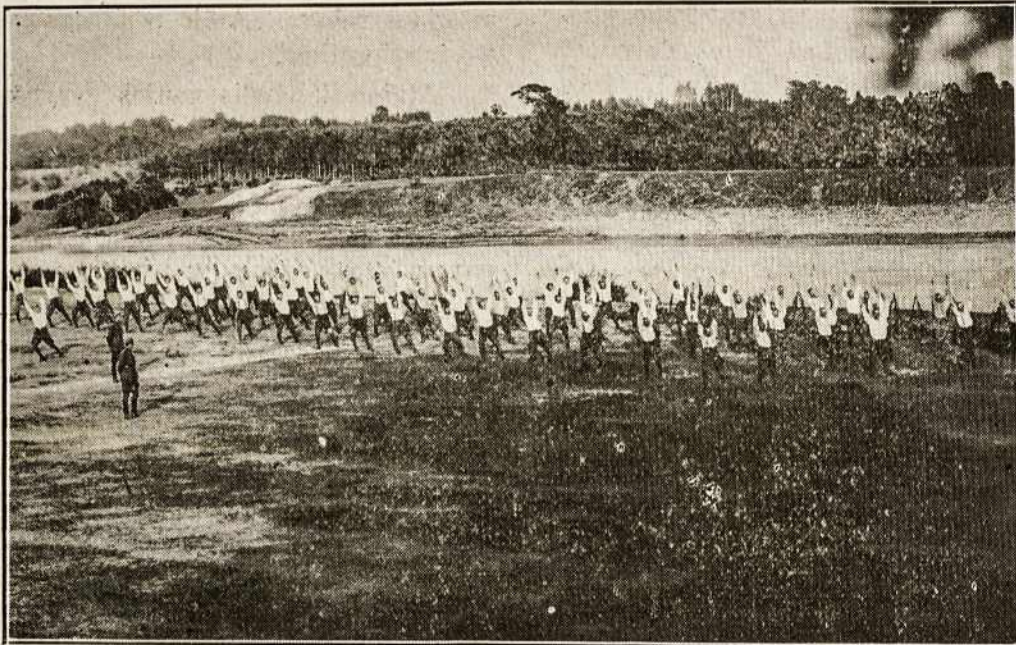
Pastaruoju laiku gavau iš Worcesterio linksmą žinią, kad L. Vyčių 26 kp. Sporto sekcija yra pasirizus atstovauti L. Vyčius Rytinių valstijų ir kviečia į lenktynes Vyčius vakarinių valstijų. Kas sutiks lenktyniuoti?

Worcesteriečiai jau turi sudarę “sche-

tars šiam sumanymui, o sporto mėgėjai dė pastangų įvykinti jį. Tad nieko nelaukę atsiliepkite, kas reprezentuotų Vyčius Vakarinių valstijų, rašydami L. V. Centro Sporto Sekcijos Generaliui Pirm. J. Milleriui, 1713 E. Adams St., Springfield, Ill. Susirašinėjimui su Worcesteriečiais rašykit P. B. Jurgelionis, 22 Wawerly St., Worcester, Mass.

Lėšos nors būtų didelės, bet pasekmės pramatomos.

P. M. Juras, L. Vyčių Centro Pirm.

Lietuvos kariuomenė. N. pėst. pulko N. kuopos mokymas gimnastikos prie upės Vilijos.

dule” ir nekantriai laukia atsiliėpimų nuo L. Vyčių Sporto sekcijų iš Vakarinių valstijų.

Įvykdymas šio dalyko su geromis pasekmėmis, svarbiausia išgarsinimas. Reikėtų stengtis sutraukti kuoskaitlingiausią minią kitataučių. Jie suneštų pinigus lėšoms padengti. O Vyčiai turėtų progos parodyti savo miklumą ir iškelti Lietuvos vardą svetimtaučių akyse.

Tikimasi, jog višos L. V. kuopos pri-

IŠ CENTRO SPORTO SEKCIJOS RAŠTINĖS.

—x—

Dar prie organizavimo kuopose sporto sekcijų

Praeitame “Vyčio” numery raginau kuopas organizuoti sporto sekcijas.

Nors Centro Sp. Sekc. raštinė tiesioginiu keliu dar negavo atsakymų, bet kitais keliais gauna žinių, jog visose kuopose prasideda didesnis bruzdėjimas, organizuojama sporto rateliai, taikomasi prie čia augusio

jaunimo. Visose veik kuopose tverinama basebolo, footbolo, teniso, besketbolo ir kito sporto rateliai, daugiau kreipiama dėmesis į žaidimus. Merginos ir-gi nepasilieka.

Viena Chicagos kuopa per kelius mėnesius padvigubino savo narių skaičių dėl to, kad nutarė įsteigti vaikinų ir merginų sporto ratelius, kuriais susidomėję visi nariai. Visa kuopa giriasi jų veikimu ir džiaugiasi matydama, kaip gražiai tie rateliai žaidžia, lavina kūno jėgas.

Smagu pranešti, kad visos veik Chicagos ir apylinkės Vyčių kp. pradeda dėmėtis sportu. Reikia tikėtis, kad neužilgo nebus Chicagoj ir apylinkėse kuopos, kuri neturės sporto sekcijos.

Tos kuopos, kurios dar neturi sporto sekcijos, neatidėliojant turėtų įsteigti. Tai lengviausias būdas kuodaugiausia pritraukti kuopon čia augusio jaunimo.

Sulaukėme pavasario; paskui jį seka vasara. Vasarą visą veik liuoslaikį jaunimas praleidžia ore, po atviru dangumi. Tad be įvairių rungtynių, ristikynių, reikia būriu išeiti į laukus bei miškus pasivaikščioti, ant ežero valtelėse paplaukioti ir tt.

Vyčiai, darban! Lai kiekviena kuopa dar prieš Dešimtąjį jubilėjinį Seimą įsteigia sporto sekciją, sudarė vaikinų ir merginų ratelius ir pradeda veikti.

Pr. L. Savickas,

Centro Sp. Sekc. Rašt.

P. S. Visas žinias apie sporto sekcijų steigimąsi kuopose ir kitas informacijas prašau siųsti šiuo adresu:

Pranas L. Savickas,

L. V. Centro Sp. Sekc. Rašt.,
2250 West 24th Street, Chicago, Ill.

SPORTO SEKCIJOS FONDAS.

Nors mūsų konstitucijoje (13 pusl., 20 persk.) pažymėta, kad "kiekvienas sviedininkų ratelis mokės ant metų \$1.00 į L. V. izdą", bet knygos rodo, kad ligšiol nei vienas iš senai gyvuojančių sviedininkų ratelių dar nėra užsimokėjęs Centrai prigulinčio mokes-

nio. Del to ir Sp. Sekc. fondas kol-kas yra tuščias. Žinoma, Centro Sp. Sekc. Valdyba nereikalauja, kad sviedininkų rateliai atsiųgtų už pracistus metus, bet prašo, kad, prisilaikant įstatų, kiekvienas sporto ratelis pasistengtų šicmet greitu laiku prisiųsti Centrai tą menką mokesnį—\$1.00. Kitaip nebus iš kur gauti pinigų lėšoms padengti už antgalvius, pašto ženklelius, klišes ir tt.

Viename Centro Sp. Sekc. Valdybos posėdy nutarta — trumpoj ateityj p dėti spauzdinti "Vytyje" idomių sportams straipsnių su paaikškinimais — ilustracijomis, kurios puoš mūsų organą. Kadangi fondas dabar yra tuščias, todėl nutarta prašyti kp. aukų, kuriomis bus padengiamos lėšos už klišes. Ši sumanymą užgyrė ir L. Vyčių Centro Valdyba.

Tad Vyčiai(ės), širdingai prašomi aukoti šiam fondui, kiek kas gali, taip-gi parinkti aukų ir nuo kitų žmonių, užjaučiančių šį reikalą.

Visus pinigus siųskite Centro Sp. Sekc. Raštininkui, išpirkdami "Money-orderį" izd. P. Varakulio vardu.

Kas pirmą auką prisiųs šiam svarbiam reikalui?

Pr. L. Savickas,

Centro Sp. Sekc. Rašt.

SVEIKINIMŲ ŠAUKSMAI ŽAIDŽIANT.

Tos rungtynės

Ir lenktynės —

Georgetown'o Vyčiams sarmata.

Miklūs Vyčiai, *Wooster'io* Vyčiai,

Drašūs Vyčiai, *Wooster'io* Vyčiai,

Pergalės savo narsa.

— Kas pranoks?

Wooster'io Vyčiai!

— Kas išloš?

Wooster'io Vyčiai!

— Keno Vyčiai?

Wooster'io Vyčiai!

Vyčiai, Vyčiai, *Wooster'io* Vyčiai!

Valio! Valio! Valio!

Miestus įdėjau tik pavyzdžiui. Šie svei-

kinimų šauksmai tiktų L. Vyčiams iš Wooster'io lošiant su L. Vyčiais iš Georgetown'o. Georgetowniečiai, sveikindami savo "teamą", sakytų: "Woosterio Vyčiams sarmata". Ir į klausimus "Kas pranoks" etc., atsakytų "Georgetown'o Vyčiai" etc.

Manau, kad kai-kurių L. V. kuopų sporto sekcijos turi gražių sveikinimų. Būt gerai juos patalpinti "Vytyj". Jaunimas susipažintų su žodžiais — turiniu ir žaidimo metu galėtų susijungti sukėlimui entuziazmo.

Kurie sporto rateliai neturi da išsidirbę atatinamų sveikinimų, pritaikinkit virš paduotąjį prie savo miesto, išmokit atmintiškai ir vartokit rungtynėse.

P. M. Juras.

— x —

Sporto žinios.

ŠIS-TAS APIE SPRINGFIELDIEČIUS.

L. V. 48-ta kp. jau senai turi suorganizavus sporto sekciją, kuri ypatingai pasižymi baseballo lošime.

Praeitą sezoną šios kuopos baseballo ratelis, vadaujant J. A. Milleriui, surengė eilę baseballo rungtynių su įvairiais svetimtaučių ir lietuvių baseballo rateliais ir daug sykių laimėjo. Iš kelių žymesnių pereito sezono rungtynių užrekorduota šie daviniai:

	Kiek "Innings"	Kiek punktų (Runs)	Kiek L. Vyč. kp. punktų
Modesto Eagles	10	3	4
Dowson Independents ?		5	6
Thayer Nationals	12	2	1
Middletown Lilys		1	0
Mason City Cubs		1	7
Carlinville Stanolinds		2	0
Girards White Sox 3		0	2
(Pertraukta del lietaus)			
Union Giants (Juod.)		1	17
Union Giants (Juod.)		6	5

DIDĖSĖS RUNGTYNĖS.

1919 m. įrengta 24 L. Vyčiai pralaimėjo 13
 1920 m. įrengta 26 L. Vyčiai pralaimėjo 10
 1921 m. įrengta 12 L. Vyčiai pralaimėjo 6

Viduryje sezono įvyko šiokių, tokių nesusipratimų, kurie ratelį suskaldė. Tačiau dabar pirmininkas J.A. Milleris praneša, kad ratelis iš naujo sutvarkytas ir tikisi, jog ši sezoną bus labai stiprus ir daugiau laimės rungtynių negu praeitais metais. Valio Springfield'o Vyčių basebolininkams.

P. S. Smagu būtų išgirsti ir kitų kuopų sporto sekcijų veikimą ir davinius. Lai korespondentai pasistengia aprašyti kiekvieną sekcijos veikimą ir atsiųsti Cent. Sp. Sekc. raštinėn.

Pr. L. Savickas, Cent. Sp. Sekc. Rašt.

— x —

LIETUVOJE.

Kovo 12 d. Kaune įvyko pirma pavasario futbolo treniruotė. Žada būti dažniau. Komandon priimama nauji žaidikai.

Tą pačią dieną įvyko nepaprastas visuotinas Lietuvių Fizinio Lavinimos Sąjungos susirinkimas. Nutarta įstoti į Lietuvos Sporto Lygą ir į Lietuvos Pagražinimo Draugiją.

—

Liet. Fiz. Lav. Sąjungos valdyba Kaune ruošia dvisąvaitinius Sporto kursus, kuriuose bus mokama teoretinės ir praktinės lengvosios atlėtikos: bėgimo, šokimo, mėtymo, vaikščiojimo, stūmimo ir tt. Sporto žaislų: futbolo, rokey, teniso, basketbolo. Baseballo, rankų kamuolys, faustbolas ir kiti sportiniai mediciniški tyrimai.

Kursuose dėstys Dr....., Estų "Kalev" sportininkas K. Bulota, Amerikos sportininkas leit. S. Darijus, Maskvos sportininkas S. Garbačauskas ir kiti.

Kovo 22 d. Kaune švietimo Ministerijos bute įvyko steigiamasis Lietuvos Sporto Lygos susirinkimas.

Iš Lietuvos.

KETVIRTOJI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ VASARIO

15 D., 1922 M.

Ilgus amžius mūsų Tėvynė Lietuva, kentėjusi svetimo jungo prislėgta, galop pasiiluosavo iš jo. Sunkus tas buvo išsiliuosavimo laikas. Ne vienas mūsų tautos žadintojų nuklojo savo baltais kaulais šaltus Sibiro tyrus; ne vienas supuvo, surūdijo tamsiuose urvuose, Rusijos kalėjimuose; ne vienas neteko sveikatos, virto elgeta. Daugelis, kad viso to išvengt, apleido savo tėvynę ir danginos į svetimas šalis.

Nežiūrint į visa tai, kas-kart vis daugiau ir daugiau radosi tų didvyrių, kurie pasiryžo greičiau mirti, ne svetimiems vergauti. Ir neįstengė užslėpti to lietuvių jausmo nei ištrėmimas, nei kalėjimai, nei mirtis. Taip beslopinant mūsų tautą, liaudis, famsuoliai žmonės užmiršo kas esą: rusai, lenkai ar lietuviai. Užmiršo ne dėl to, kad išsivadėjęs savo tautos, kad ištautėjęs, bet dėl to, kad inteligentijai ir visiems susipratusiems žmonėms buvo uždrausta spaudinti knygos, maldaknygės, laikraščiai ir net buvo uždrausta kalbėti apie lietuvių tautą. To vietoj net veltui buvo brukama rusų knygos, laikraščiai ir pravoslavų tikyba. Kadangi daugelis žmonių nesuprato rusų kalbos, tai knygos ir laikraščiai, skiriami lietuviams, buvo spauzdinami lietuvių (pusiau sumaišyta su rusų) kalba, bet rusų raidėmis.

Kad įvedus lietuvių tautoj pravoslavų tikyba, buvo pristatyta daugybė pravoslaviškų bažnyčių. Taip vilko lietuviai rusų jungą ligi didžiojo karo.

Kilus didžiajam karui, vokiečiams Lietuvą okupavus, lietuvių padėtis nė kiek nepagerėjo. Persekiojimais, kalėjimais, ištrėmimas buvo taip pat. Bet ir vokiečiai stipriai žandaro kumštimi nepajėgė prislėgti pakilusios lietuvių drąsos. Ir tik kįlus 1917 metais Rusijos revoliucijai, vokiečių nusistatymas persikeitė, suminkštėjo, ir lietuviams prašant, leido susaukti konferenciją Vilniuj.

Konferencijoje buvo kalbama apie Lie-

tuvos Nepriklausomybę su sostine Vilniuj. Vokiečiai nors ir sutiko pripažinti Lietuvos Nepriklausomybę, bet tuo pačiu siūlė daugybę konvencijų su jais, kas būtų iš karto palaidoję Lietuvos Nepriklausomybę. Lietuvos Taryba visa tai gerai permatė ir nuo visokių konvencijų atsisakinėjo.

Kitos valstybės matydamos kaip viskas Lietuvoj iš nieko tveriasi, juokėsi iš Lietuvos Tarybos ir drauge iš visų lietuvių, vadinami visa tai mažų vaikų darbu. Bet lietuviai nenustojo vilties ir su didžiausiu noru tęsė savo pradėtąjį darbą.

Lietuvos Taryba susirinkusi Vilniuje 1918 m., vasario mėn. 16 dieną, nutarė ir paskelbė Lietuvą Nepriklausoma Valstybe su sostine Vilniuj.

Nuo to laiko ligi šių metų Vasario mėn. 16 d. praslinko jau ketveri metai. Jei pažvelgsime į tų ketverių metų laikotarpį, pastebėsime Lietuvoje didelę permainą, pamatysime, kiek daug atlikta milžiniškų darbų.

Pirmas Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves, 1919 m., Vasario mėn. 16 d., šventėme turėdami prieš savo akis vokiečių okupantų pulkus ir savo, lietuvių, vos kelis, silpnai aprenktus, silpnai apginkluotus kareivius-savanorius. Šventėme, galima sakyti, ant griuvėsių. Per tuos keturis metus daug pralieta kraujo, daug padėta pasišventimo ir aukų dėl Lietuvos laisvės.

Šiandien, švenčiant ketvirtas Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves, daug kuo galime pasidžiaugti, nors, tiesa, iš antros pusės liūstame...

Nėra šiandien Lietuvoj vokiečių, nėra bermontininkų, nei rusų-bolševikų. Tik vienas amžinas Lietuvos priešas, lenkas, sulėdęs savo baisius nagus į Lietuvos širdį, mūsų sostinę Vilnių. Tenai mūsų brolius-lietuvius barbariškai kankina, norėdamas pasisavinti vilnijos kraštą, kuris nuo amžių buvo ir yra Lietuvos kraštas ir miestas. Norėdami prašalinti iš ten visus priešingus jų valstybei gaivalus, užkrovė dar sunkesnę

naštą ir surakino baisesniais pančiais, negu rusai ar vokiečiai. Išvaikė iš mokyklų ir gimnazijų moksleivius, uždarė prieglaudą, ištrėmė žymesnius lietuvių veikėjus, išrinko neteisėtai Vilniaus "seimą" ir tt. ir tt.

Bet ir dėl to mes neturime nusiminti ir tikimės, kad greit ateis tas laikas, kumet susijungsime su savo broliais vilniečiais ir sudarysime vieną vienetą. Niekumet nežlunga ta tauta, kuri gina savo teises, o nevaržo kitų teisių. Priešingai, neišlaiko savo nepriklausomybės ir žlunga ta tauta, kuri kitų tautų (valstybių) teises varžo ir no-

pą kun. Tumas pasakė tai dienai pritaikintą pamokslą.

Po to nuėjo prie Lietuvos Steigiamojo Seimo rūmų, ten pasakyta kelios kalbos ir sveikinimai. Tuo ir baigėsi iškilmės, keturių metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvių paminėjimas.

Laukiame dabar penktos Lietuvos Nepriklausomybės šventės ir, Dieve duok, kad jau švęstume nebe Kaune, bet Vilniuje!

K. Krušna.

Kaunas, kovo 10 d., 1922 m.

Lietuvos kariuomenė. Želigovskio (lenkai) be laisviai. Ėjo mūsų pavergti, patys pateko į nelaisvę. Jų išvaizda žulikauskiška, ne kariška.

ri jas užgrobti. Sutrupėjo Rusijos galybė, sutrupėjo Vokietijos, gal greit sutrupės ir mažytė, sulyginus su anomis, Lenkija.

Šiomet taip-pat šventėme Lietuvos Nepriklausomybės šventę Kaune. Šventė prasidėjo pamaldomis Katedros-Bazilikos bažnyčioje. Iš bažnyčios visos organizacijos ir draugijos nuėjo į Viešąją Aikštę. Ten buvo pasakyta kelios prakalbos. Paskui įvairios kariuomenės dalys, Lietuvos Šaulių Sąjunga, įvairios organizacijos ir tt. nuėjo prie karo Muzėjaus. Čia atlikta iškilmė — pašventinta Laisvės Varpas. Pašventinęs var-

Iš Pergvntų Fronte Dienų.

—x—

Žiema. Šaltis, net tvoros pyška. Surūkusių grįčių langai, apšalę storu ledu nepermatomi. Vėjas, nešiodamas sniegą, išėjus iš grįčios neleido nei akiųatmerkti. Tad visas būrys kareivių sėdėjome grįčioj ir tęsėmė kalbas. Vienas sako: "turiu brolių tam tolimam pasaulio krašte — Amerikoje, kurie prisiuntė man šiltus marškinius ir kailinius, tad šaltis man nei kick nebaisus". Kitas

pasakojo, kad jis turįs tris brolius, kuriems rašęs keletą laiškų, bet atsako nesulaukęs. Išgirdę tokį pasakojimą, kai-kurie pradėjo juoktis sakydami: "tokiems broliams nė popieros negadintume".

Taip bekalbant, staiga prasivėrė durys ir įėjo kareivis. Nusipurtes snieguotą šinelį, jis ištraukė iš kišenės braškančią popierą ir padavė būrininkui, kuris praskleidęs ir pašnabšdomis perskaitęs pašoko: "Vyrai, rengkitės!" — Pats-gi skubiai apsilvilkė šinelį ir išėjo. Visi nustebome išgirdę tokį įsakymą. Ir skubiai pradėjome kas anklodę vynioti, kas kuprinę taisytis, nesuprasdami kur reiks keliauti. Mums besitaisant vėl įbėgo į grįčių būrininkas ir klausia ar jau gatavi. Visi atsakė — jau. Paliepė imtis daiktus ir nešti į atvažiuosį vežimą.

Sudėję visus daiktus į vežimą nekantriai laukėme, kas bus toliau. Bet neilgai reikėjo laukti. Už keletos minutų pasigirdo būrininko balsas "Vyrai! Stot!" Išgirdę tuos žodžius skubiai sustojome ir išsirikiavę žiūrėjome į malonų būrininko veidą, kuris tvirtu balsu prabilo: "Vyrai, mes esame tėvynės sargyboje. Mums atėjo įsakymas kuoskučiausia vykti frontan, pamainyti stovinčią bare dalį, kuri randasi priešais didžiausį mūsų priešą-lenką".

Visų veiduose užsidegė nepaprastas ūpas ir pasirūžimas.

Pradėjome eiti. Išsykio ėjome tylomis. Bet kumet šaltis nemaloniu spirginimu veidų visiems jau įkirėjo, pasigirdo kalbų. Vieni grumojo lenkams, sakydami, jei ne jie, tai nereiktų šalti ir vargti. Kiti-gi sakė gera tiems, kurie šiltoje tėvo grįčioje skaniai sau sėdi; jie nejaučia to, ką jaučia kareivis žiemą lauke. Tik vienas būrininkas ėjo tylomis, lig jokio vargo nejausdamas. Po valandos, vienok, išiklausęs į kareivių kalbas prabilo: "Vyrai, sėdėdami tėvo grįčioje mes nieko gero tėvynėi nepadarytume. Priešingai. Atėjęs lenkas uždėtų mums ant pečių jungą, kurį turėtume vilkti netik mes, bet ir mūsų vaikai ir vaikų vaikai. Todėl, vyrai, negalime sėdėti pas pečių, kumet tėvynė pavojuje. Mūsų pareiga, kuomi galime stengtis išsivaduoti ir išvaduoti tuos brolius, kurie šiandien skaitosi nelaimingi po lenkų jungu. O tiems, kurie vargina, parodyti kelią, kuriuo niekumet jau nenorėtų grįžti.

Pastiprinti tokia būrininko kalba nei nejutome, kaip pasiekėme N. vietą. Kadangi buvome labai pavargę, dėl to pirmiausia skubinome į paskirtas grįčias pasilsėti, o po to eiti savo pareigas.

Vargo Juozas.

Šviesos Spinduliai.

Surinko ir liuosai vertė A. K. Tauragis.

Gyvenimas.

Kol sukutis užsuktas ir ritenamas, kol šviesos blizga ir klausytojai ploja, vaidinimas eina tolyn ir gyvenimas žengia pirmyn. Šis pasaulis, jaunuomenei, nuodėmėmis apjakintai, gal išrodyti, kad tai vienatinis pasaulis, kuris gali užtikrinti, dėl kurio verta gyventi. Bet, kaip gabus aktorius, aukščiausiam jo pasisekime parėjęs namo tamsaus nuobodžio priverstas ašaromis paskendęs metasi ant lovos, nors valandėlė prieš tai jis buvo apsuptas būrio saldžiuvingų gar-

bintojų, taip paklydėlis, vidury viso to, kas linksma-smagu ir šviesu, jautėsi it uždanga leidžiasi ant jo gyvenimo ir staiga viskas lieka šaltu ir tamsiu. Žiūrint į apsirengimą, gyvenimo perstatymas gal išrodo užkerėjančiai linksmas, bet kumet esi pats ant gyvenimo estrados, ir pildai savo dalį, gyvenimą matai kitomis akimis.

Kun. B. Vaughan.

Gyvenimas pilnas uždavinių. Žmogaus proto veikimas, tai įdomi paslaptis.

Mgr. F. C. Kelley.

Gyvenimas tai Našta, — nešk ją; gyvenimas tai Pareiga, — išdrisk ją; Gyvenimas tai erškėčių vainikas, — nešiok jį, nors jis tavo širdį į dvi dali sudraskytų, nors našta tave žemai prislėgtų. Uždaryk lūpas ir paslėpk skausmą. Pirma Kryžius, — vėliau Vainikas.

Kun. Ryan.

Stovint prie bėgančio vandens, klausant jo malonaus čiurlenimo ir matant skubėjimą pirmyn, priminė man svarbų gyvenimo pašaukimą. Mačiau burbulą besikeliantį aukštyn, kuris kuo aukščiau kėlėsi, tuo didesnis darėsi iki pasiekęs paviršių, jėgų netekęs, dingo. Kuo yra gyvenimas? Tiktai burbulas kylantis vandeniui žaidžiant; kylantis, augantis, gyvuojantis, mirštantis. Ar tik tiek gyvenimas su savim atneša? Ar jis rūsti grabdengtė, ar it kylantis, sprogstantis, mirštantis burbulas, — ar tik tiek? Taip, šis žemiškas gyvenimas paviršutinis, išdidus ir tuščias, rūpesčių pilnas; bet jis dar daugiau kaip burbulas. Jis yra pirmtakūnas patogesnio gyvenimo. It palengva dingęs burbulas, taip mes kartą užbaigsime šią kovą, kad keltis iš naujo, visi šventi, į amžiną gyvenimą.

Etienne.

Mano Gyvenimas.

Aš gyvenu vardan tų, kurie mane myli; vardan tų, kurie mane teisingu pažįsta; vardan dangaus, kuris virš manęs šypsosi ir laukia mano dvasios; vardan priežasties, kuriai trūksta pagelbos, vardan skriaudų, kurioms reikia papriešinimo, vardan tolimos ateities ir gero, kurį aš galiu atlikti.

Banks.

Gyvenimo Medis.

Linksmumas — tai gyvenimo medis, gi Liūdėsysis — jo lapas.

Kun. Ryan.

Linksmybė.

Tikroji linksmybė pinigais neperkama. Linksmybė nepareina iš lauko, bet iš vidaus. Kūnas nieko bendra neturi su tikrąja linksmyme; viską siela. Linksmybė, tai ramybė, blaivumas, meilė. Ji palieka naši iš darbo, iš gerų veiksmų, iš atliktų pareigų. Ji žydi doros veiksmuose. Mirtis ją persodina į amžiną daržą. Vien tik Krikščionybė jos paslaptį turi.

Mgr. F. C. Kelley.

Meilė.

Visos mintys, visi geismai, visi linksmumai, kas tik sujudina šį marų sudėjimą, vis tai tik Meilės tarnai, maitiną jos šventą liepsną.

Coleridge.

Meilė, tai tarnystė; tarnystė, pasiaukojimas, o pasiaukojimas, tai būdo išmėginimas. Paskutinėj valandėlėj žmogus matuojamas ne tuo ką jis turi, ne tuo ką jis sako, nei tuo ką jis (tumet) daro, bet tuo, kuo jis esąs.

Meilė, tai savęs davimas ir savęs aukojimas.

Kun. B. Vaughan.

Meilė, kuri po laiko ateina, it gailesčio pilnas atleidimas iš valios neštas didžiajam davėjui, pavirsta į skaudų užgavimą, šaukiantį "tas geras, kurio jau nėra". Mūsų neatsargios kaltės svarbius daiktus, kuriuos turime, mažai įvertina; nepažįstame jų iki pažįstame jų karstą. Dažnai mūsų meilė išbudus verkia pamačius kas paąaryta, o suvėlavus gėda pavakary išmiega.

Shakespeare.

Neduokite man keblumų statyti jungimui teisingų protų. Meilė, kuri mainosi, kumet atmainai progą randa, arba kuri pasiduoda tam, kas nori ją prašalinti, tai ne meilė: ak, ne! Meilė, tai amžinai nustatytas ženklas, kuris vėtras pergyvena ir niekumet nebūna sujudinta; meilė, tai žvaigždė klaidžiojančiam laivui, kurio vertė nežinoma. Meilė, tai ne Laiko kvailys, nors lūpos ir veidai it rozės papuola po dalge: meilė nesimaino trumpomis laiko valandomis, bet tveria iki pražūties karsto.

Jei čia klaida ir ją galima įrodyti, aš niekadęs nerašiau, nei nė joks žmogus, kada mylėjo.

Shakespeare.

Meilė, tai tas valios veiksmas, kuriuomi ši sielos privolė laikosi prie to kas gera, prie to gero, kuris yra proto tokiu pripažintas; o širdis tai sostas jaučiamų meilingų jausmų, kurie ragina mus prie numylėto daikto arba kuriais mes džiaugiamės, kumet jį turime savastį.

Meilė, tai toji amžina tiesa, kuri pasaulį sutvėrė ir kuri, savo išmintimi, jį valdo.

Šv. Bernardas iš Clairvaux.

J. V. V—nė.

Atsisveikino.

SĖDŽIU po senų ąžuolu ir klausau, kaip šnabžda jo lapai, tardami pasakutinį "Sudiev". Kaip juos vėjas pagriebęs suka į ratą, nešioja ir vėl meta žemyn, jie sudejuoja ir miršta. Miršta amžinai...

Auksuota saulutė pasiuntė savo spindulius į kitą kraštą, o mėnuo ir nusviro už aukšto kalno ir pasislėpė, tarsi, gėdydamas rodyti savo išblyškusių, lig apsilverusių, veidą.

Viskas, lig apmirę, snaudžia ir laukia, kada pakvies pavasaris gyventi ir linksminies... Tik vienas upelis nepaliauja kalbėjęs su savo žuvytėmis ir glostęs savo švelnių delnų smėlio krantus.

Aš sėdžiu ir laikiu. Tyliu akis uždariu ir žiūriu į savo sielą — laikiu, kada ir mane pakvies pavasaris linksminies.

Atsimenu, kai jis išvažiavo, čar laukuos žaliavo žolė, dar miškai plačiai šnabždėjo savo žaliomis šakomis, dar tos antai senos pušys, lig kartu su manim buvo pilnos vilties, jos kartu mylėjo ir jų šakos ilgėsiu žemyn linko. Atsimenu, kai bėrė man po kojų sidabrų rąsas įvairiausi žiedai, kai linko po kojų raudonųjų dobilų galvos, kai mudu ėjova anksti rytą į šaltinėlių, kuris triško iš tos pakrantės.

Atsimenu tą tylią naktį, kada jis manęs laukė pas radastų krūmą. Taip buvo tylu... Buvo girdėti, kaip rąsos lašas krito nuo vieno radastos žiedo ant kito, kaip sudrebėjo jos rąsota galvytė ir kėjo aukštyn.

Jis ten stovėjo. Jo juodus, ilgus plaukus auksavo mėnulio šviesa, o vos dvelkiantysis vėjalis dailiai sklaidė ir jais dengė jo kaktą. O akys... kaip neišsemiamos gelmės. Ką jis man tada sakė?!... Tik žinau, kad viena ranka laikė mano ranką, o kita rodė į pamazėlį slankiojančius, šilkais apsiaustus debesėlius. Sakė, kad už tų debesėlių yra kitas pasaulis, tenai ne taip kaip čia, tenai geriau, tenai visada pavasaris... Jis mane

ten vadino... Sakė, uždengs savo meile nuo pasaulio audrų...

Atsimenu, kaip aš po to vis vakarais žiūrėdavau, atsidarius langą į tą radastų krūmą ir lydėjau akimis tuos debesėlius. Ir laukiau jo, nes buvau pasiruošęs eiti su juo kartu į tą šalį tuo pačiu taku, kuriuo jis eis.

Atsimenu viską... Ir tą saulėtą vasaros dieną, kada jį piovė laukuos raudonuosius dobilus, o aš sėdėjau ant pradalgio ir žiūrėjau, kaip jie virsta. O saulės spinduliai smagė jo pečius, rankas, veidą... Atėjęs į galą prašė nušluostyti prakaitą. Daug, daug aš atsimenu... Suprantu kiekvieno lapelio kalbą, susikalbu su gėlėmis, naktimis pamatau žvaigždutes — ir tos man mirksi ir tos man pažįstamos. Man tumet buvo diena ir diena, rodos, kad nakties visai nebuvo.

Jis man liepė čia laukti... Dabar jau sušalę laukai, miškai nebe tie: apsidengę baltais briliantų rūbais... Naktis ir naktis. Jis ir jau turbūt nebe tas...

Praslinko keletas metų nuo tos dienos, kaip jis iš čia iškeliaudamas, prašė manęs laukti. Visos tos dienos tuščios, liūdnos, nuobodžios, kaip žiemos kelias. Kiek tose dienose buvo valandų, kiek minučių, kiek sekundų ir kiek jos kėlė skausmą... Kiek buvo laukimo, įtempto iki skausmo. Kas rytas kėjo svajonė, skaisti, graži... Siekė ji visas aukštybes, vyniojosi aplink saulutės spindulius, draikėsi ore, lekiojo, skraidė, o vakare ji gėjo kartu su saulėleidžiu.

Viltis iš ryto dirstelėjus sielon išblyškusiomis akimis, gėjo be žodžio. Atmini mai vienas po kito kėjo ir kėjo į bedugnę... Ir... tenai žuvo. Bet ar galima išbraukti iš gyvenimo tas, kas jau buvo?!

Jó nėra.

Ir vėl žalsva naktis tiesia savo sparnus... tyli naktis, kaip užburtas žvėris. Nejudą medžiai... tiktai skaisčiai mirga auksi-

nės akys viršuje. Sieloj tokia keista tuštuma...

Rytas. Ir vėl einu tuo akmenimis grįstu keliu, tyrlaukiuose ieškodama...

Spaudžia grandiniai... Mirštu... Sėdžiu paniurusioj platumoj ir tyliai čerškinu savo grandinius. Jie surūdijo nuo mano ašarų ir kraujo. Jie giliai įsiskverbė į mano kūną... Bet aš... Myliu savo vergybę... Bet tu... Meilės nežinojai. Nekartą ji nedrąsiai stovėjo pas tavo duris ir beldė į tavo sielą. Tu sakei jai "atsitrauk". Nekartą ji sukūrė ugnį tavo krūtinėje. O tu jai sakei "negalima".

Kas mylėjo, tą pasaulis metė akmenimis. Mano meilė nežino nė bloga nė gera. Ji turi savo įstatymus savo paslaptingus kelius... Nežinau iš kur ji atėjo, nežinau kur ji eina, tik tiek nežinau, kur ji mane nuvedė... Aš jos prašiau, kad ji mane paliktų vieną, bet ji akla. Be pasigailėjimo.

Ir kas ją gal sulaikyti. Bet gal jos juokas vėl suskambės po mano langu ir mano sielą apsiaus auksine banga džiaugsmo. Iš mano pasaulio išnyks ašaros, kaip išnyksta nakties šešėliai, juk tu tai žadėjai.

Jis užmiršo... Kodel, nežinau... Jis ne-

grįžta... Paskutinė viltis užgeso, kaip žarija po pelenais.

Aš viena einu iš šios ašarų pakalnės, iš kurios matyti skaišti saulutė, jam nežinoma. Aš einu į aukštą bokštą, nors eiti sunku, aš abejoju, drebu, bet nėra kito kelio į laimę. Matau duris, užrakintas užburtais raktais. Atidarau, kvėpuoju pilna krūtine, šypsau si saulutei. Saulutė, oras, aukštos platybės. Apsidairiau. Kur mano grandiniai. Žiūra žemyn į pergyventą ir iškentėtą. Kaip silpni iš tos aukštybės rodosi visi vargai. Tai tik šmėklos. O meilė?!

Ir ji ateis. Ji ateis, ateis.

Sutemo... Kai prašvis, aš jau kitur gyveniu. Jaučiu meilę, meilę... begalinę, nes aš jos taip ilgai ieškojau... Bet... šioj pusėj sienos neradau.

Kaip pradės aušti, aš būsiu graži, balta, ne prie uolos prisiglaudusi, ne grandiniais čerškenanti, bet pasauly grožės. Kur nieks niekad nemėluoja. Aš skinsiu radastas, o jos vis daugyn žydės ir labiau kvėpės. Aš gyveniu, aš mylėsiu.

Bet tik po šitos... tamsios, ilgos... nuobodžios nakties... tik išauš išauš....

O Jis... manęs nepasiekė.

J. T. Smith.

ATEITININKAS.

(Iš angliško vertė A. K. Tauragis)

SKYRIUS VI.

Priešingojo Įtikinimas.

Kiekvieną dieną Edvardas matė Vinco priešingumą rateliui, kurį jis apleido, ir kurį vienas paskui kitą nariai pradėjo apleidinėti. Priežastis vis galima buvo susekti prie atkaklios Vinco tiesioginės įtekmės, ginčų arba paniekos. Savo veikimą jis visgi slėpė, kaip tik sugebėjo. Gynėsi nieko blogo nedaręs Ateitininkų ramybei ir ratelio gerovei. Gi Edvardas išstojusius narius iš ratelio vis stengėsi įtikrinti, nes visi jie buvo jo geri draugai.

— Nustojome dešimts narių, — skundėsi jis vieną vakarą sėdint po pamokų bendrame kambary. — Man rodos, kad nustosime ir daugiau, bet aš dėsiu pastangų, kad kaip nors užbėgus tam kelią. Delko-gi neduodama mums ramybės?

— Ši šalis yra laisva, — atsakė Vincas. — Tu gali tvirti ratelį, aš-gi jį griauti. Prastas iš jo tegali būti ratelis, jei aš jį galiu suardyti, ar ne?

— Nekoki gali būti nariai, — atsakė Edvardas, — jei jie tau duodasi. Bet aš mačiau kūdikį, kuris sudaužė didelės vertės daiktus. Žioplai žmogus gali ir Baltąjį

Namą uždegti. Vis-gi Baltasis Namas nėra taip mažas daiktas.

— Jūs nariai visai nekoki,— tęsė Vincas. — Jie leidžia man ardyti jų ratelį. Ištikrų jų, tad kam jiems dar jo ir reikia?

— Ką-gi ir kada mes tave nuskriaudėm? Ar su tavim nebuvo pasielgta teisingai, kumet pats buvai narys?

— Jūs būtinai turėjote su manim teisingai pasielgti, nes kitaip aš nebūčiau kentęs. Bet nekaltink mane už tavo ratelio ardyimą. Aš nei vienos minutos juomi nevarginu savo galvos. Jei mano kritika pakeičia vieno ar kito mintį, ir jis išstoja, tai ne mano kaltė ir ne mano noras. Aš nevaikščioju rūpindamasis apie kūdikius.

Tik tiek patenkinimo Edvardas sugebėjo išgauti iš jo, o Aroldui nei tiek nesisekė. Piktas darbas ir toliau veikė savo. Edvardas turėjo labai daug mąstyti, kad užbėgus už akių visiems ratelio priešo sumanymams, kad pastojus jam kelią, kad palaikius narius, kuriuose turėjo dar įtekmės. Ilgainiui Edvardas nutarė apie tai pranešti Vinco motinai, kuri kartais galėtų jį, kaipo sūnų, sulaikyti nuo darymo rateliui skriaudos.

Radlienė nebuvo akla. Ji matė sūnaus darbus, bet neturėjo nei gabumo, nei sumanumo jį suvaldyti. Edvardo pranešimas gličiai užgavo jos širdį.

— Ak, kas-gi būtų tikėjęs, kad Vincas linktų prie tokių niekšybių? — sakė ji su nusistebėjimu. — Vargšas kunigas veikia dėdamas visas savo jėgas, kad tik palaikius vaikus vienybė, gi mano vaikas atlieka šėtono dalį, priešindamasis jam! Ak, Edvarde! Pradedu nerimauti, kad stoka jam supratimo ir toks jo atkaklumas neatneštų jam ir man nelaimės. Aš daugiau gaunu suraminimo nuo tavęs, svetimo, negu nuo jo, mano pačios kūno ir kraujo. Meldžiuos už jį dieną ir naktį šiuos penkioliktuos metuos.

Tą vakarą iš liūdno motinos veido Vincas suprato, kas jo laukia, bet ir tai audrai jis jau buvo prisirengęs. Jo prasižengimus ir trukumus lig šiol motina vis dar galėjo pakeisti, bet šis priešginklavimas gražiam darbui neapsakomai ją įerzino. Po užkandžio ji pasišaukė Vincą į šalį ir žiūrėdama baisia mintimi neteko viso savęs su-

sivaldymo. Staiga pagriebė jį už apikaklės ir visą lig kelių pakratė. Nublankęs jos veidas, blizgančios akys ir užsiuolimo staigumas, kumet jis nieko daugiau nesitikėjo kaip tik ašarų ir nusiskundimų, nugązdino Vincą.

— Ar aš piktą dvasią šiam pasauliui pagimdžiau? — sakė ji kratydama. Nėgana to, kad nuolatos eina ant tavęs skundai, kad per tave negaliu rasti ramumo, dar gėda daroma man už tavo priešinimąsi kunigui gerame jo darbe? Ar tau dera šėtono darbas atlikinėti? Klausyk! Verčiau tave negyvą matyti, negu duoti valią tokiam pažeminimui.

Vincas, pasiliuosavęs iš motinos rankų, pašoko ant kojų piktas ir baisia užgautas.

— Tai Edvardo pasaka! suriko jis. — Ir tiktai dėl to, kad aš kai-kuriems vaikams pasakiau, jog man ratelis nepatinka; dėl to, jei nariai išstoja, jis man grasina ir skundžia. Aš nesipriešinu Tėvo N. darbui. Ratelis man visai nerūpi. Ne, niekas nepasielgs su manim it su vergu, nemėtinės po kambarį ant kelių ir nelaikys šėtono sėbru!

— Ar tu žinai tą? — nustebus paklausė motina.

— Žinoma, rėkė Vincas. — Nesiginu, kad pasakiau šį bei tą, kaip pasakytų ir bile kuris vaikas. Bet užsiginu to, kad būk aš stengiuos ratelį suardyti ir kalbinti narius išstoti iš jo. Paziūrėsiu, ar Edvardas ar kas kitas eis su melais apie mane prie mano motinos.

— Edvardas nemeluoja, — rimtai atsakė Radlienė. — Jis gali būt suklydęs tame, ir manau, kad taip yra. Sunku yra tai motinai pasakyti, bet jo žodį greičiau priimčiau negu tavo.

Vincas nuolaidžiai priėmė motinos papeikimą, nes ji turėjo aiškų įrodymą, tačiau sąžinė nedavė jam ramybės. Ypač nemalonu buvo, kad jis liko palaikytas šėtono sėbru jo piktame darbe. Nors gerai žinojo, jog teisingai užsitarnavo tokį apkaltinimą, bet sau to nenorėjo prisipažinti. Dabar jis dar labiau pyko ant Edvardo už "šmeižimą" ir stengėsi dar daugiau dėti pastangų, kad sulaikius vaikus nuo ratelio, o narius kalbinėti, kad išstotų.

Du mėnesiu stengėsis veltui, Edvardas

galiaus nutarė atsilyginti su Vincu ir syki ant visados atsiskaityti už jo blogą elgimąsi, nes nei motinai, nei pusbroliui, nei jo draugui nepavyko suminkštinti jo širdies arba pakeisti šitokį nusistatymą.

— Nieko kito nelieka daryti, sakė Edvardas ištikimiams Ateitininkų Ratelio nariams, — kaip tik pasakyti kunigui arba kiekvieną kartą patyrus jį veikiant prieš ratelį išperti jam kailis. Aš, kaip pirminkas, pradėsiu.

Tiesioginis Tėvui N. nusiskundimas būtų per daug skaudus, nes dalykas gali viešumon išeiti; bet išpėrimas kailio kiekvieną kartą, kumet jis bus nuziūrėtas veikiant prieš ratelį, gali pakeisti jo nusistatymą. Šis nutarimas buvo padarytas naktį prieš tai, kada Radlienė išbarė savo sūnų. Kumet prieš eisiant gultų Vincas sutiko Edvardą bendrame kambary, buvo labai įsirėdęs.

— Tad tu, plepale, pasakei motinai viską apie tą tavo ratelį? Kam reikėjo tau moterį velti tan dalykan? Manau, kad kitas tavo žingsnis bus įvelti ir kunigą ir vyskupą ir popiežių.

— Ne, — rimtai atsakė Edvardas, — neįvėlsime mes nieko kito, kaip tik pačius ratelio narius. Mes sekėme tave toli, užtektinai kalbėjome ir daug kentėme. Dabar bus peštynės. Pirmą sykį patėmytas veikiant prieš ratelį, tu turėsi pešties su manim. Kitą sykį su kitu, trečią su trečiu ir tt.

— Kas-gi tasai kitas ir trečias? — užklausė Vincas.

— Sužinosi kada ateis laikas. Tik šitą jau įsidėk galvon. Jeigu galėsi, turėsi peštis iš eilės su kiekvienu nariu iki toks tavo nusistatymas linkui ratelio bus išmuštas. Ilgiau jau nekėsime. Pirmiausia pešies su manim.

— Aš noriu tą atlikti dabar, — žiauriai atsakė Vincas.

— Viskas nustatyta. Nesirūpink. Subatoj tu būsi Vavajanda. Užuoat iškepinti tave, kumet būsi sugautas, aš persiu tau kailį.

— O jei nesugausit?

— Sugausime, ir tu tada gausi tiek, kiek esi vertas. Kumet dešimts geriausių

ratelio narių tave gerai nušveis, pasidarysi mandagesnis ir paliksi geresnis negu lig šiol buvai.

Pasišaipęs iš to Vincas nuėjo gultų. Atsigulęs pradėjo mąstyti, kad vis-gi negali jis peštis su dešimts ratelio vyrais. Su Edvardu, nors ir tas turėjo daug jėgų ir drąsos, vis-gi galima bandyti. Bet dešimts peštynių ir kiekvieną sykį su nauju nariu, tai negirdėtas da lig šiol F. miestely dalykas. Kautis su visais nariais vien del to, kad jis naudojasi savo, kaip amerikiečio, teisėmis suardyti jų organizaciją! Žinoma ir jie turėjo tas pačias teises — perlaužti jį, jei galima. Del to ir kaltės negalima buvo rasti. Nors Vincas ir nebuvo bailys, bet visgi pabūgo. Jis nemanė skūsties, tiktai pasirijo surasti būdą, kaip išsisukti iš to.

Sekamą subatą visi vaikai susirinko P-o daržan Vavajandą sekti. Dešimtims ieškotojų buvo leista jį sekti, kitiems-gi įsakyta stovėti netoli žudymo vietos ir būti ramiais žiūrėtojais. Edvardas paėmė Raudonojo Miko rolę. Nei vienas sekikas nesijautė ramus, išskyrus žiūrėtojus. Vavajanda stovėjo kiek toliaus. Visi ieškotojai žiūrėjo į Vincą su tokiais jausmais, it ištikrųjų jis būtų indas. Vincas-gi dabar gailėjosi, nes bausmė buvo arti. Piko ant savęs, delko bėgime, slapstymuose ir mušy jis negali susilyginti su Raudonuoju Miku.

Edvardo burną slėpė raudona nosis ir ūsai. Nors jis buvo pasiketinęs atlikti pareigą, apmušti savo geradėjos sūnų, tačiau tas labiau jam buvo skaudu ir linksmas būtų, kad galėtų apsieiti be to.

Davus ženklą, indas pradėjo eiti groviu, vedančiu upės lovin, ir tuoju dingo tarp medžių. Jam buvo duota dešimts minutų, kad galėtų pereiti kiek lauko. Patėmijęs vaikų tylą, Vincas ko tik neverkė. Dabar jis jau tės esąs blogas, bėgantis nuo viso to, kas gera; buvo tikras, kad greitai taps sugautas, sumuštas, pažemintas ir ant visados pajuktas. Gailėjosi kam taip pasielgė su Ateitininkų rateliu, kam užgauliojo jo narius. Ir linksmas būtų, jei galėtų surasti kelią, kaip išsisukus iš tų bėdų ir kad vėl galėtų susitaikinti. Bet ką-gi dabar darysi. Turi pasiduoti likimui.

Bibliografija ir Kritika.

KURIŲ BUS VIRŠUS? Parašė *Uosis*. Pustl. 32. Lietuvių Darbininkų Sąjungos Leidinys No. 25. "Darbininko" spauda 1921. South Boston, Mass.

Iš Uosio raštų matyti, kad šiose dieno-se, be įvairių visuomeninių reikalų, jis taip-gi domisi darbininkų klausimu ir savo talen-tą aukoja jų susipratimui.

Šis naujas Uosio veikalėlis, susidedas iš penkių perskyrimų, ir-gi dedikuotas dar-bininkų interesams.

Pirmame perskyrime jis nurodo dvi žmonių pasaulėžvalgi į gyvenimą: dievininkų ir žemininkų. "Stabmeldžių gadynė ir krikščionių era, kiekviena savaip tas pažiu-ras atvaizdavo, bet pamate, esmėje — jos visais amžiais buvo tos pačios. Jų tarpe kova niekumet nesiliovė, tik mainėsi jos ginklai. Pirmosios pasaulėžiūros žmonės tikėjo į pomirtinį gyvenimą, antrosios — ne-tikėjo, arba bent nenorėjo tikėti" (pusl. 3). Ir trumpai peržvelgęs tiedvi žmonių pasaulė-žvalgi, jis pasisako, kad jam "nerūpi įrodi-nėti vienos ir kitos pažiuūros teoretinę, moks-linę vertę, lai tai daro mūsų teoretikai-filo-sofai. Aš-gi, norėdamas būti praktiku, pa-sistengsiu nurodyti tų dviejų pažiuūrų veiki-mą gyvenime, jų įtaką į mūsų santikius ir ypač į darbininkų klausimo rišimo bėgi" (pusl. 6.).

Sekamame perskyrime pasakoja, kad šiandieną darbininkų klausimui rišti tai dvi svarbiausi sistemi: socializmas ir krikščio-niškoji demokratija, — tą visą skirtumą, trumpais, bet aiškiais sakiniiais išnaikina ir ryškiai nušviečia tų dviejų pasaulėžiūrų įta-ką į darbininkus.

Iš trečio perskyrimo aišku, kad autorius mėgina išrišti klausimą: ar galima dievi-ninkus ir žemininkus sujungti bendram so-cialiam ir kultūriniam veikimui? Berods, būtų labai lengva. Juk visų jų tie patys vargai, tos pačios skriaudos ir dažniausia tie patys skriaudikai. Tačiau, krikščionys, lig matydami, kad su jais negalima sulygti ir, kad krikščionių pusėje yra tiesa ir, ne-

galėdami savo tikėjimo išsivadėti, tai ir ne-mato kito kelio, kaip tik skubintis užimti savo pozicijas ir rengtis į sunkų darbą ir il-gą kovą už savo idealus.

Iš visa, kas ketvirtame perskyrime pa-sakyta, galima, sulig autoriaus, padaryti iš-va-dą, kad pirmasis XX-jo amžiaus ketvirta-dalis su savo didžiausiais įvykiais: pasauli-niu karu ir sociale revoliucija Rusijoje — pagamino pasauliniam socializmui sunkų krizį, kuris apreiškė jo vidujį silpnumą ir buvo jo puolimo pradžia (pusl. 23—24).

Paskutiniame perskyrime pažymėjęs, kad pasaulinis karas pagamino sunkų kri-zį ir krikščionių pasauliui ir, nušvietęs to viso priežastis, autorius rįžasi sekmingai nu-rodyti ir faktingai privesti, kad galop krikš-čionių darbininkų bus viršus — pergalė. Tik jau krikščionys darbininkai patys turi pergalėti savy senąjį žmogų: nerangumą, nepaisymą, apsileidimą; turi atgimti naujais žmonėmis, su dvasia drąsiai skriejančia švie-sion ateitin, prie idealo — o be abejonės — ateitis bus darbininkų.

Knygutė praktingai parašyta ir ytin zingeidi. Be to-gi yra begalo naudinga dar-bininkams. Kiekvienas L. D. S. narys, gavęs ją, tikrai džiaugsis. Gi autoriui — Uosiui — už josios parašymą, išpuola viešoji pagar-ba. Tik daugiau panašaus turinio leidinių išaiškinančių darbininkų padėti ir jų plat-formą, tumet kiekvienas krikščionis darbi-ninkas žinos, kurios pusės laikytis ir nebus taip išnaudojamas ir skriaudžiamas, kaip šiandieną jis yra.

A. Tam—as.

Naujoji Vaidiliūtė. 1, 2—3 sąsiuviniai. 170 pusl. Kaunas, 1921—22 metai. Mergai-tėms moksleivėms skiriamas laikraštis pažai-dint, organizuoti rengtis į didvyriškus Die-vo ir artimo meilės darbus įsikurt yra para-ginęs Pr. Dovydaitis. Mums belieka tik pa-sveikinti ir palinkėti gausios Dievo palai-mos tame darbe. Turinys yra be galo įvai-rus ir turiningas. Va, "Naujoji Vaidiliūtė"

nori sukurti "mergaičių moksleivių katalikių judėjimą, savo pačių vidaus bei išorės išsivadavimui ir savos žmogaus asmenybės didžiausiam išaukštinimui". Po šio, Pr. Dovydaičio straipsnio, ko nori Vaideliūtė, eina St. Šalkauskio: "Rūtelių darželis". Čia jis rimtai nagrinėja mūsų dainų simbolingą reikšmę. Ir jam labai gražiai pavyksta. Jis apie rūtų darželį sako: "Jei dar išlikome kiek gyvi per paskutinius amžius, tai tik todėl, kad turėjome savo rūtų darželį. Ir ateityje ne žemės platumu, ne tvirtovių stiprumu ir ne turtų didumu gyvi būsime. Mes būsime gyvi, tvirti ir turtingi, kol turėsime rūtelių darželį, nes čia tikrosios gyvybės šaltinis — doros brangumynas". Šį straipsnį ypatingai atidžiai turi perskaityti mūsų se-

sutės. Tai pirmas mūsų literatūroje, niekieno nemėgintas, darbas. Toliau Žmonės ir idealai, Marija Magdalietė — Šalkausko. Sąžinė ir jos globėjimas, Didvyrių mirtis, Šv. Kazimieras ir moteriškos, Keistas priekaištas, St. Mazzetti, Kelios mintys apie šokius, tai vis pagaminti Pr. Dovydaičio. Yra keletas eilių Šakelės. II—III šasiuviniai yra papuoštas gražiu viršeliu. Jame randame jau daugiau ir mergaičių straipsnių, straipsnelių. Tai vis nemažos vertės dalykėliai. Būtinai turi įsigyti kiekviena mergaitė. Ne pro šalį ir Vyčiams perskaityti, nes čia yra sveikų gražių minčių, patarimų. Kaip tai: Apie šokius, Didvyrių mirtis ir kiti tokie dalykėliai.

Mok. B. Paukštys.

Liet. Kat. Jaunimo "Pavasario" Sąjungos Veikimo Apžvalga.

(Tęsinys.)

1914 m. prasidėjo didysis Europos karas. Kaunas, kame spietėsi katalikų veikimas, — apmirė. Laikraščiai ir Draugijos arba Vilniun išsikėlė ir ten veikti pradėjo, arba visai gyvuoti nustojo. Pavasarininkų Organizacijai ir "Pavasario" laikraščiai karas didelį smūgį padarė. Organizacija apmirė, laikraštis sustojo ėjęs. Tūmet didesnės ir veiklesnės kuopelės, kaip, pav., Vabalninkų, Radviliškio ir kt. ėmė leisti savo laikraštėlius rankraščiais, kurie iš rankų į rankas kuopelių nariams dalinami būdavo. Lietuvos inteligentijos dauguma Vilniuje susibūrė. Jų pastangomis Vilniuje kultūrinis gyvenimas vėl iš naujo atgyti pradėjo: ėmė veikti Draugijos ir laikraščiai. Ir Pavasarininkai neatsiliko. 1916 m. vokiečių okupacijos metu nepaprastai sunkiomis sąlygomis Pavasarininkų organizacija užmegsta tapo. Iš vienos pusės organizacijos darba vokiečiai trukdė, iš kitos pusės jaunimo, ypač Vilniuje, visai nedaug belikę buvo; dauguma į Rusiją išbėgo, kiti-gi — į sodžius, nes Vilniuje delei maisto stokos gyvenimas

tiesiog nepakenčiamas pasidarė. Rasta reikalinga pačiame Vilniuje Pavasarininkų Centras užmegsti, kad iš čia paskiau sodžius organizuoti pradėjus. Kad tinkamų Pavasarininkų organizacijai kandidatų suradus, didelė miesto gyventojų dalis apvaikščiota, daugiausia namų sargų. Darbas be pasekmių nepaliko: surasta tapo šeši kandidatai abiejų lyčių, kurie pas p-lę Magdalena Ruškytę pirmąjį organizacinį susirinkimą padarė. Iš tos mažos kuopelės ilgainiui Vilniuje ir jo srity plati Pavasarininkų organizacija susidarė. Pagaliau, 1913 m. laikraštį "Pavasarij" leisti pradėjus, Vilniaus Pavasarininkų Centras tampa. Pradėjus Vilniuje Pavasarininkus organizuoti, nors viešai ir nebuvo galima rodytis, visų vienok pripažinta didelis reikalas savo įstatai turėti. Tie įstatai jau buvo pagaminti Kaune dar prieš 1914 metus. Jų originalas buvo laikomas didžiausioje paslapytė pačiame Centre Kaune ir tik nuorašai taip-pat labai slapta ir tai tik gerai susipratusioms kuopoms siuntinėjami buvo. Įstatams sudaryti buvo paimta pamatan Kauno Pavasarininkų įstatai, kurie šitaip skambėjo:

Štai projektas Lietuvos Katalikų Jaunuomenės Įstatų.

I Draugijos tikslas: tikybiškai doriškas, moksliškas ir tautiškas lavinimasis.

1 *Tikybiškai doriškas lavinimasis.*

a) ištikimai pildyti katalikiškas pareigas ir būti tame dalyke pavyzdžiu kitiems;

b) lavintis tikybiškai, doriškai, skaitant ir platinant katalikišką rašliavą (spaudą);

c) draugijos nariai turi užlaikyti blaivybę, geistina abstinencija.

2. *Lavinimasis moksle:*

a) skaityti knygas ir laikraščius. Ką skaityti pasitarti;

b) rengti savo apylinkės jaunuomenei viešas paskaitas ir pasilinksminimus;

c) platinti katalikiškus laikraščius, ypačingai "Pavasarij";

d) palaikyti katalikiškas draugijas;

e) atskiros kuopelės turi savo knygynus.

3. *Tautiškas lavinimasis.*

a) parodyti savo tautos meilę, laikant sau už priedermę mokėti (nemokant išmokti) lietuvių kalbą ir ją taisyklingai vartoti ir rašyti.

b) viešai ją vartoti.

c) be labai svarbaus reikalo neapleisti savo tėvynės ir kitus nuo išėivystės atkalbinėti.

d) palaikyti visa tai kas lietuviška: pirkti savo krautuvėse, dėvėti savo darbo rūbus, mokytis nuo senuolių pasakų, padavimų, patarlių, dainų; mergaitės tebrangina rūtą. Plaukų nešiojime teneseka madų. Tėpalaiko jaunimas lietuvišką muzikalinį instrumentą kankles ir tt.

II. Tarp svarbiausių draugijos narių priedermių yra būti maloniais, mandagiais ir švelniais.

III. Prie draugijos gali prigulėti abiejų lyčių jaunimas.

IV. Draugijos sąstata:

Draugija susideda iš sąnarių tikrųjų ir patarėjų. Tikraisiais nariais gali būti Lie-

tuvos katalikų jaunuomenė. Patarėjais — visi prijauciantieji draugijos tikslui.

V. Draugijos tvarka:

1. Draugija susideda iš kuopelių.

2. Kiekviena kuopelė turi valdybą, susidedančią iš pirmininko (s), išdininko (s), (knygininko).

3. Patogumo delei turėtų būti atskiruose kaimuose, atskiros kuopelės.

VI. Draugijos susirinkimai esti dvejopi: Valdybos ir visuotini.

1. Valdybos susirinkimai daromi svarbesnių dalykų apsvarstymui, prirengimui visuotinių susirinkimų programos.

2. Visuotiniuose susirinkimuose vadovauja Pirmininkas ir Pirmininkė. Visuotiniuose susirinkimuose peržiūrima, ar visi įstatų punktai yra pildomi; daroma įvairios paskaitos, pasikalbėjimai; svarstoma gyvenimo iššaukti klausimai; skaitoma iš įvairių mokslinių, tikybiškai doriškų knygų ir laikraščių, taip pat iš Lietuvos gyvenimo ir lietuvių literatūros.

VII. Į draugijos sąnarius priima tik visuotinas susirinkimas dauguma balsų.

VIII. Metinė draugijos šventė — Dievo Kūno ketverge.

IX. Draugijos organas "Pavasaris". Jis turi sąnariams rūpėti, t. y. kiekvienam jį patariama sau užsiprenumeruoti, jį skaityti ir jį rašyti ir tarp kitos jaunuomenės platinėti.

Tuos įstatus studentas Antanas Gylys praplėtė ir pajvairino. Jie paskiau buvo ant ciklostilio atspaudinti ir plačiai po visą Lietuvą išsiuntinėti. (Daugiau bus).

—x—

Jaunimas Lietuvoje.

(Nuo mūsų korespondento).

Stakiai (Raseinių apskr.) Vietinė "Pavasario" kuopos pastangomis, Stakiuose iškilmingai apvaikščiota tautos šventė 16 Vasario. Šventės apvaikščiojimą rengė bendrai: "Pavasario" kuopa, "Šaulių" būrys ir Draugija "Birutė".

Vietinis klebonas, kun. J. Juozapaitis, laikė iškilmingas pamaldas ir pasakė gražų

tai dienai pritaikintą pamokslą. Bažnytinis koras, vedamas vietinio vargonininko P. Kliveckos, laike pamaldų gražiai pagiedojo.

Po pamaldų visos organizacijos tvarkoje, griežiant orkestrai maršą, ėjo iki pauostų vartų. Buvo prakalbos. Kalbėjo: S. Drotvinas, ir V. Ramanauskas. Eiles dėklemavo p-lės V. Kaščiukaitytė, ir B. Norkytė. Koras giedojo tautos imną. Taip-pat dalyvavo Stakių pradinės mokyklos alumnai, vadovaujant mokytojai p-lei R. Zaleskaitei.

Nors oras buvo labai blogas ir nemalonus, tačiau vis tik susirinko nemažai žmonių, kurių veiduose galima buvo pastebėti džiaugsmo ir pasitenkinimo jausmas.

Padaryta rinkliava Vilniaus lietuvių prieglaudai ir išlaidų padengimui. Surinkta 891 auks. 80 skat.

Rengėjams už pasidarbavimą, o aukotojams už aukas priguli padėkos žodis.

K. Staknys.

Jurbarkas. (Rotulių kaimas). Nors šis kampelis mažai yra kam žinomas, bet reikia pažymėti, kad ir čia jau veikiama jaunimo tarpe. Šių metų sausio 1 d. pasilivusavusių iš kariuomenės narių jaunimo pastangomis suorganizuota L. K. J. Sąjungos "Pavasario" kuopa ir įsteigta vakariniai suaugusiems kursai, kuriuos jaunimas noriai lanko. Vasario 5 d. surengė savybės vakarėlį. Vaidinta "Senovės kariai" ir "Švintant". Nors ir buvo didelių trukumų, vaidinimas visgi padarė įspūdžio. Ypačiai senesniems, kurie savo gyvenime nėra matę tokių darbų jaunimo tarpe.

Vargo Juozas.

Kas Jaunimo Veikiama

Mahanoy City, Pa. Šių metų kovo mėnesį lygiai suėjo metai, kaip įsikūrė čia L. Vyčių 104 kuopa. Pradžioje susirašė tik devyni nariai, kurie dirbo su didžiausiu pasišventimu. Ir ačiu tam kuopa kaskart augo ir stiprėjo. Šiandie 104 kuopa skaito 70 narių, išskyrus penkius, kurie pasilikę su mokesniais. Tačiau tikimės, kad ir jie sumokės savo mokesnius.

Minint tas vienu metų sukaktuves, verta plačiau pažymėti kuopos veikimas. Ir taip: surengta dvi gegužini Bitting Grove parke (viena birž. 12 d., kita rugs. 21 d.) Pastarojoj dalyvavo ir apylinkės miestelių pakviestas jaunimas; Lietuvių Dienoje (rugg. 15 d.) Lake Side parke kuopa darbavosi prie bufeto. Pelno tos dienos fondan padarė suvirš 100 dol.; rugs. 18 d. surengė vakarą, kuriame vaidino dramą "Gyvenimo Verpete"; sausio 1 d., š. m., buvo įrengusi savybės vakarėlį, kuriame vaidinta komedija "Kas bailys". Paskui buvo šokiai; sausio 23 d. buvo surengus šokių vakarą; vasario 12 d. vėl surengė vakarą, kuriame vaidino komediją "Aukso dievaičiai". Tamė vakare grojo Šv. Jurgio parapijos orkestra; vasario 5 d. iškilmingai apvaikščiota Šv. Kazimiero diena. Programą išpildė parapijos koras, Sodalitės draugija ir L. Vyčių kuopa. Koras padainavo kelias tautines lietuviškas daineles, o Vyčių kuopa atvaidino komedijėlę "Degtinė". Kuopos rezisierius V. Jusaitis ir šiemet apsiėmė būti vedėju Dramos sekcijos.

Aukos: L. Vyčių spaustuvei \$30.75; paskolos davė \$65.00; Lietuvos Pavasarininkams aukojo \$22.00; vietinei parapijai dviejų vakarų pusę pelno — \$43.24; Centriui mokesnių sumokėjo \$99.90. Vasario 15 d. atsilankius Lietuvos Atstovui Čarneckiui su prakalbomis kuopa nupirko gėlių bukieta. Šiandie kuopos izde randasi \$253.53.

Narių patriotiškumas ir duosnumas. L. L. Paskolos bonų kp. nariai išpirko už \$1,200.00; Lietuvos Katalikų Universitetui suaukojo su virš \$200.00.

Valdyba šiems metams išrinkta iš: V. Jusaitis, pirm., S. Klapatauskas, vice-pirm., K. Žeglis ir O. Budrevičiūtė, rašt., S. Katauskaitė, izd., izdo glob. P. Kuberta ir M. Geležėlė, koresp. P. Morkūnas, marš. V. Babrinskas.

Pastarame kuopos susirinkime, bal. 2 d., nutarta atvaidinti du veikalai: "Vienas iš mūsų tur apsi-vesti" ir "Daktaras iš prievartos", įsteigti sporto sekciją vaikinams ir merginoms. Merginų sporto rateliui organizuoti išrinkta S. Rutkauskaitė, M. Budrevičiūtė, E. Kubertavičiūtė ir O. Budrevičiūtė.

Naujų narių kuopon įsirašė M. Kralikiūtė, K. Lesiavičius, V. Staniukynas, P. Marčiulionis, K. Zukiūtė, P. Babrinskas ir M. Strielkūtė.

K. Žeglis, kp. rat.

So. Boston, Mass. Balandžio 30 d. L. Vyčių 17 kuopa rengia vakarą, kuriame bus statoma scenoje gražus veikalas "Graži Mageliona". Vakaras ren-

giamas Šv. Petro parapijos salėje ant Penktos gatvės. Visos vietos rezervuotos, dėl to norintieji gauti geresnes, prašome iš anksto pasirūpinti bilietų. Bilietų galima gauti pas visus kuopos narius.

Komisija.

Cleveland, Ohio. Kovo 26 d. L. Vyčių 25 kuopos įvyko nepaprastas susirinkimas, kuriame buvo atvykęs iš Chicagos Ig. Sakalas, "Vyčio" redaktorius. Keli metai atgal p. Sakalas buvo uolus darbuotojas mūsų kuopoje ir vienas iš pirmųjų organizatorių.

Visų pirma, kalbant apie kuopos pirmąs dienas, reikė liūdną sąjausmą, kad nemato daug savo draugų-ų, su kuriais jis tiesė tai kuopai pamatus, bet sykiu reikė džiaugsmą, kad mato eiles naujų, pilnų energijos, persiėmusių Vyčių idėja, kurie užėmė vietas pirmųjų.

Toliau gerb. svetys darė pranešimą apie L. Vyčių Organizaciją. Paskui kalbėjo apie Vyčių spaustuvės reikalus. Plačiai išdėstė, kokia nauda organizacijai yra iš savo spaustuvės.

Pernai nekurie nariai buvo davę paskolos, kiti buvo pasižadėję duot, bet laukė tinkamesnės progos. Sakalo atsilankymas paskatino savo pažadėjimus išpildyti.

Čia pažymėsiu, kas yra aukojęs ir paskolos davęs, bei kas yra pažadėjęs 1921 ir šiais metais.

Paskolos davė:

Ant. Jakštaitis, \$100.00, J. Versiackas \$50.00, Tofilė Bekinaitė \$50.00. Po \$25.00: Mart. Ardžijauskas ir Pranė Sakalauskiūtė. Po \$20.00: Ant. Buknis ir J. Kuzas. Petras Draugialis \$10.00 (dar pažadėjo \$15.00). Viso paskolos \$300.00.

Pažadėjo duot paskolos: Po \$25.00: Jurgis Bleizgis, Alek. Mikelionis, Pranas Stankevičius ir Kazys Praškevičius. Draugialis \$15.00, Viso \$115.00. Aukojo: Vincas Tabaušauskas \$10.00. Po \$5.00: Pranas Stankevičius, Pranas Bortnikas, Alek. Banys, Antanas Molis, Antanas Čerkiasas ir Jonas Bražys. Po \$3.00: Matas J. Šimonis ir Rapolas Žitkus. Po \$2.00: Povylas Druskis (iš Akron), Vincas Baltrušaitis ir A. Baikauskas. Po \$1.00: Juozas Bortnikas, Karolina Zagorskiūtė, Marcelė Mikelioniūtė, Juozas Šeštokas, Jurgis Bleizgis, Mart. Ardžijauskas, Petronė Vabaliūtė, Jurgis Kuzas, Jonas Raziavičius, St. Stepulionis, Vincas Greičius, Ona Kumpaičiūtė, M. Mickiūtė, Jonas Žitkus ir Elzė Baltrušaitė.

Viso aukomis \$67.00. Pažadėję aukot. Antanas Kuzaiškis ir C. Mičiulis, abu po \$2.00.

Paskolos	\$300.00
Aukų	67.00
Viso	\$367.00
Pažadų paskolos	\$115.00
Aukų	4.00
Viso	\$119.00
Sykiu	\$486.00

Reikia pridurti, kad mūsų kuopa ir nariai seniau yra davę spaustuvės reikalams \$250.00. Sykiu sudėjus pasidaro nemaža suma. Beabejo, tas viskas bus tinkamai įkainuota.

Susirinkimas. Bal. 10 d. L. Vyčių 25 kp. laikė mėnesinį susirinkimą. Be daugybės kitų svarbesnių tarimų, nutarta surengt gegužinę. Antras dar svar-

besnis, tai surengt savybės vakarėlį Žitkams pagerbti, kurie pradžioje gegužės mėnesio išvažiuos į Lietuvą. Nariai turėtų tēmyt, kada tas bus vykdoma.

J. K.

Hartford, Conn. Balandžio 2 d. L. Vyčių 6 kp. įrengė vakarėlį Šv. Kazimiero Akademijos naudai. Buvo rodoma judomieji paveiksliukai iš Mozės gyvenimo, kurie publikai patiko.

Hartfordo L. Vyčių kuopa nevien veikia, bet ir auga narių skaičiumi. Štai neseniai kuopon įsirašė penkios lietuvaitės iš Windsor, Conn., būtent O. Černiauskiūtė, M. Gudoniūtė, Barbora ir Veronika Kriščiūniūtės ir O. Povilaitė. Kitas kuopos susirinkimas bus bal. 23 d., kuriame, be abejo, dar daugiau įsirašys naujų narių. Susidarius didesniai skaičiui, bus įrengta iškilnė sulig ceremonialo. Tikimasi, kad ligi būsiančio Seimo narių skaičius mūsų kuopoje pasidarys daugiau negu dvigubas.

Valio Hartfordo Vyčių kuopa!

Rep.

Chicago, Ill. L. Vyčių 4 kuopa savo susirinkime, bal. 6 d., Krikščionių Demokratų Partijai Lietuvoj paaukėjo \$65.00. Pati kuopa aukojo L.L. Paskolos boną \$50.00; kuopos dvasios vadas, kun. Ig. Albalvičius \$10.00, A. Petrulis \$5.00. P-as Petrulis įgaliotas parinkti daugiau aukų. Tikimasi, kad afsiras žmonių, kurie negailės aukos tokiam kilniam tikslui. Vyčių kuopa parodė gražų pavyzdį kitoms draugijoms.

Alpha.

Chicago, Ill. Verbų sekmadieny, bal. 9 d. Liet. Vyčių 24-ta kuopa in corpore ėjo prie Šv. Komunijos. Labai girtina, kad mūsų jaunimas, nuo kurio priklauso tautos ateitis, viešai išpažįsta Kristų ir artinasi prie Šv. Sakramentų.

Gerb. klebonas kun. F. Kudirka pasakė gražų, pritaikintą jaunimui, pamokslą ir ragino jaunimą rašytis prie L. Vyčių organizacijos, kuri yra vienatinė katalikų jaunuomenės draugija ir kuri rūpinasi auklėti ją doroje ir tėvynės meilėje.

Žvalgaitis.

Waukegan, Ill. Bal. 5 d. įvyko mėnesinis L. Vyčių 47 kuopos susirinkimas. Narių susirinko nedaug. Kame priežastis, sunku pasakyti. Svarbiausia, man rodos, tai narių apsilaidimas, kurio neturėtų būti. Mėnesiniai susirinkimai yra svarbūs, delto reikia juos lankyti.

Perskaičius raštininkei protokolą, išklaudyta komisijų pranešimai, iš kurių paaiškėjo, kad visos komisijos darbuojasi.

Tuojuo po Velykų kuopa rengia vakarą. Gegužės 3 d. bus naujų narių priėmimo iškilnės sulig ceremonialo. Iškilnėje bus priimta septyni nauji nariai. Komisija iškilnėi rengti energingai darbuojasi.

Brangus Waukegano jaunime! Sykiu su auštančiu pavasariu, su atgijančia gamta sukruckime darban ir mes. Nustumkime nuo savęs nerangumą. Tik žiūrėkite, vienos kuopos senai jau išpildė Centro paskirtas kvotas spaustuvės skolai sušturmuoti,

kitos baigia pildyti. Mūsų-gi kvota stovi ant vietos. Kada pradėsime ją pildyti?

Jeigu mes nesidaruosim, nesirūpinsim organizacijos reikalais, kas-gi darbuosis, rūpinsis? Todėl darban visi! Eilėn prie svarbiausių savo užduočių! Veikdami išvieno, nejudime nei jokio sunkumo.

Aukštuolėlis.

Cicero, III. Balandžio 2 d. L. Vyčių 14 kuopa "in corpore" ėjo prie Šv. Komunijos. Mišias laikė gerb. kun. P. Vaitukaitis, didelis Vyčių prietelius; gražų ir pritaikintą Vyčiams pamokslą pasakė kuopos dvasios vadas, gerb. klebonas kun. H. J. Vaičiūnas. Reikia pažymėti, kad mūsų klebonas už ypatingą darbavimąsi Lietuvos Vyčių organizacijoje yra pakeltas į Garbės Narius.

Ž. B.

Pittston, Pa. Jau antri metai, kaip atsiskyriau nuo L. Vyčių 3 kuopos (Philadelphia, Pa.). Apsigyvenęs Pittstone, nemažoje lietuvių kolonijoje, stebiuosi, delko čia nėra Lietuvos Vyčių kuopos. Jaunimo čia yra daug, taigi senai reikėjo įkurti šaka tos kilniosios jaunimo organizacijos. Nejaugi Pittstonečiai nežino, kad Vyčiai, tai vienatinė katalikiška jaunimo organizacija, kuri rūpinasi narių dora ir palaiko juose tėvynės meilę, prisirišimą prie gimtosios kalbos. Kiekvienas protaujantis pasakys, kad mūsų ateitis priklauso nuo jaunimo, o koks bus jaunimas, tokia bus ir ateitis.

Taigi, jeigu norime, kad mūsų išeivija čia nešautėtų, kad priaugamame jaunime gražiai būtų katalikų tikyba, turime stengtis kiekvienoje lietuvių kolonijoje sutverti Vyčių kuopą. Jeigu iš vietos jaunimo nėra kam pasidaruoti tuo reikalu, reiktu kad Centro Valdyba atsiųsktų į tų kolonijų gerbiamus kunigus, arba ir į artimųjų miestų Vyčių kuopas, kurios neturėtų atsisakyti organizuoti Vyčių kuopeles ten, kur dar negyvuoja.

Wilkes Barre ir Kingstono Vyčiai turėtų pasistengti, kad greitai laiku Vyčių kuopa įsikurtų ir Pittstone.

Vytis.

Protokolas.

Lietuvos Vyčių Chicagos Apskričio.

Sekmadieny, balandžio 2 dieną, 1922, Visų Švenčių parapijos mokyklos kambaryje įvyko mėnesinis Lietuvos Vyčių Chicagos Apskričio susirinkimas.

Susirinkimą atidarė su malda pirmininkas B. Jakaitis.

Atstovų atvyko:

Iš 4-tos kp.: — A. Petrulis ir Alb. C. Alaburdaitė;

Iš 5-tos kp.: — A. Mureika, J. Lebežinskas, A. Kriaučiūniūtė, J. Rutkauskaitė, Pr. J. Paliulis, O. R. Paliuliūtė ir P. Mureika.

Iš 8-tos kp.: — O. Bagdoniūtė, J. Podziūnas, J. Mockus, S. Liutkevičius, N. Stankus, S. Stankus, O. Šukiūtė, J. Drazdauskas, T. Karasauskas ir J. Pivarūnas.

Iš 13-tos kp.: — P. Sedemka, M. Panavas, A. Panavas ir Z. Bajorinaitė.

Iš 14-tos kp.: — Pr. J. Zdankus ir A. Krencius.

Iš 16-tos kp.: — M. Bujauskaitė, O. Radeckaitė, A. Budris, P. Gritėnas ir B. Jakaitis.

Iš 24-tos kp.: — A. Valionis ir B. Vestininkaitė.

Iš 35-tos kp.: — J. Sorokas, P. Judeikaitė, J. Kilas, M. Liesiūnaitė, V. Kalevičius, O. Alšauskaitė, Ig. Augštuolis ir H. Žogaitė.

Iš 36-tos kp.: — J. Jokubauskas ir A. Banis.

Centro Valdybos nariai: — V. Rūkštalis ir S. Šimulis. Svetys Thomas Šėmis. Viso 45 atstovai.

Perskaityta protokolai praėjusių dviejų susirinkimų, kurie priimta vienbalsiai.

Raportai:

1). Neatvykus komisijai, neišduota raportas vakaro, įrengto naujam Apskričio koro vedėjui pagerbti. Atidėta kitam susirinkimui.

2). Apskričio vakaras. Reng. Komisijos narys P. Sedemka praneša, kad tarp kitų išlaidų režisierius reikalauja \$10.00 už vakaro vedimą ir \$24.00 už repetitijas. Nubalsuota užmokėti. Kai kurie daiktai likę nuo šio veikalo pareina Apskričio nuosavybėn. Juos paimti nuo režisieriaus, J. Balsio, ir padėti Vyčių spaustuvėje įgaliota P. Gritėnas.

3). Paskola Al. M. Račkui. Komisijos narys V. Rūkštalis praneša, kad paskolos surinko \$185.00. Skolino sekanti: V. M. Stulpinas \$50.00; po \$25.00: A. Krencius, P. Gritėnas; A. D. Kaulakis; Ig. K. Sakalas \$15.00; po \$10.00: S. Šimulis, M. Panavas, A. Budris, B. Jakaitis; po \$5.00: J. Viliimas ir A. Janušas. Pranešta, kad kitas Komisijos narys, A. D. Kaulakis, pametė knygutę su paskolos resitėmis, todėl ta knygutė nustoja vertės ir Apskritys už ją neatsako. Nutarta prašyti skolinusių narių atnaujinti notas. Darbas pavesta Komisijos nariui V. Rūkštaliui.

4). Buvęs Apskr. raštininkas neatvyko ir raporto praeitų metų Apskr. darbuotės neprisiuntė. Raportas likviduotas.

5). Apskričio koras. J. Pivarūnas praneša, kad kaip pirmiau, taip ir dabar koristai į repetitijas lankosi neskaitlingai ir del to p. Sauris, vedėjas, atsisako būti vedėjumi. A. Mureika pataria korui mokyti didesnį veikalą, tuomi gal bus galima patraukti daugiau narių ir agitacija kuopose duos geresnių pasekmių. Patarimas priimtas. Kuopos prašomos daugiau kreipti domės į korą.

6). Pikninkas. Apskričio pikninkas bus birželio 18 d., National darže. Šį pikninką nutarta pavadinti "Dešimts Metų Jubilėjinis Pikninkas". Komisija (S. Šimulis ir B. Jakaitis) praneša, kad pikninko reikalu nieko dar svarbaus nenuveikta, išskyrus tą, kad bus traukiami judami paveikslai.

7). Atstovai į Federacijos Chicagos Apskritį. Atstovauti L. V. C. Ap. Federacijos Apskritį prie A. Valonio darinkta V. Rūkštalis ir M. Bujauskaitė.

8). Vakarų Registravimas. Raštininkė praneša, kad yra išsiuntus kuopoms tam tikrus lapelius, bet kuopos jų dar nesugrąžino.

9). Projektų Komisija. Projektų Komisijos posėdžio nutarimus skaito Albina C. Alaburdaitė. Po skaitymo seka svarstymas.

I. Tradicijinis Išvažiavimas: Komisijos narys, V.

Rūkštalis, praneša, kad maža lig šiol veikes, nes neturėjęs laiko. Kitas Kom. narys A. Banys ir-gi tą patį pasakė. Pranešta, kad L. Darbininkų Chicago Apskričių prisideda prie Vyčių. Dauguma kuopų, per savo atstovus, išreiškė norą tradicijinį išvažiavimą rengti kur toliau už Chicago. Išvažiavime dalyvaus L. V. C. A. koras, sporto sekcija ir kiti. Apskritys užgiria Projektų Kom. išrinktą išvažiavimui rengti Komisiją iš: V. Rūkštaliu, A. Banio, P. Cibulskio ir P. Savicko.

II. Praplėtimas L. Vyčių Chic. Apskričio ribų. V. Rūkštalis ir Mureika praneša, kad ligšiol dar nesužinoję kuopų nuomonių, nes trumpas buvo laikas. Pageidauti, kad kitame Apskr. sus-me Komisija praneštų daugiau žinių. Komisijon įeina: V. Rūkštalis, Ig. K. Sakalas ir A. Mureika.

III. Vyčių Diena. Jakaitis praneša, kad Komisija negavo miesto parkučio sveitainės bal. 23 d., nes ta diena yra nedėdienis. Del to paminėti Vyčių Dieną Apskritys pveda kuopoms.

IV. Vyčių Spaustuvė. Projektų Komisija siūlo Apskričiui, kad būtų paskelbta finansinė spaustuvės atskaita. Pasiūlymą Apskritys vienbalsiai priima.

19). Ruošimasis prie Seimo. Šiuo Apskritys ragina visas kuopas pradėti ruoštis prie Seimo ir gaminti sumanymus.

11) Atsilankęs svetys T. Šeimis prakalba į Vyčius. Giria apskritį ir jo darbus, žada sykiu darbuotis.

12). Parama Krikšč. Dem. partijai. Skaitoma laiškas nuo Miko Bagdono, Lietuvos Krikšč. Dem. atstovo Amerikoje, kuriame prašoma piniginės paramos. Laiškas priimtas ir čia pat sumesta \$10.25. Aukojo: S. Šimulis, \$2.00; po \$1.00: T. Šeimis, Pr. Zdanikus, A. Petrusis, P. Gritėnas, J. Lebežinskas, A. Panavas, A. Krencius; Rūkštalis 50c. Smulkiais 75c.

13) L. Vyčių 24 kuopa 15 dol. išlygina savo kvotą 9 Seimo vakarų deficitui padengti.

14) Kitą Apskr. susirinkimą nutarta šaukti gegužės 7 d., Town of Lake.

Susirinkimas uždarytas su malda.

B. Jakaitis, Pirm.

Albina C. Alaburdaitė, raštin.

L. Vyčių Chicago Apskričio Kuopų Domei.

Išsiūstus kuopoms tam tikrus lapelius vakarams registruoti lig šiol sugražino tiktai 24 kuopa. Jos vakarai bus sekmdieny, spalio (Oct.) 1 d., 1922, ir šeštadieny, gruodžio (Dec.) 30 d., 1922 m.

Visos kuopos prašomos pasiskubinti išpildyti lapelius ir prisiųsti Apskričio Raštininkei.

Albina C. Alaburdaitė, Apskr. Rašt.
1906 S. Union Ave.

—x—

Redakcijos atsakai.

—x—

Jaunuolei (Cleveland, Ohio). Korespondenciją gavome, bet nespėjome įdėti į šį numerį. Tilps kitame. Ačiu. Prašome rašyti tankiau.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, Etc., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912,

Of "Vytis" (The Knight) published Semi-Monthly at Chicago, Illinois, for April 1922.

County of Cook } ss.
State of Illinois }

Before me, a Notary Public, in and for the State and county aforesaid, personally appeared Vincent Rukstalis, who having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the "Vytis" (The Knight) and that the following is, to the best his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publishers, editor managing editor and business managers are: Publisher Lietuvos Vyčiai (Knights of Lithuania), Editor Ignas Sakalas, 4726 So. Wood Street, Managing Editor Non, Business Manager Vincent Rukstalis, 4736 So. Wood St.,

2. That the owners are: Lietuvos Vyčiai (Knights of Lithuania) Pranas M. Juras, President, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.; Vincent Rukstalis, Secretary, 4736 So. Wood St., Chicago, Ill.; Petras Varakulis, Treasurer, 726 W. 18th St., Chicago, Ill.

3. That the known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholders or security holders appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

Vincent Rukstalis,

Sworn to and subscribed before me this 20 day of April, 1922

(SEAL)

William J. Szepietowski.

(Hy commission expires June 9th, 1924.

Nauji Muzikos Kuriniai

Kompozitoriaus A. Aleksio

VIENAM BALSUI PRIE FORTEPIANO:

1. Bernužėl, Nevesk Pačios	.50
2. O Pažvelki Mieloji	.50

DVIEMS BALSAMS PRIE FORTEPIANO:

3. Skrenda, Lekia Mūsų Mintis	.75
4. Trisdešimts Lengvų (a capella) Duetų	1.50

MIŠRAM KORUI:

5. Pirmyn Į Kovą Už Tėvynę	.50
6. Giesmė Į Šv. Kazimierą	.50
7. Keturiolika Dainų	1.00

Seniau Išleista

VIENAM BALSUI PRIE FORTEPIANO:

8. Meilė	.40
9. Graži Čia Giruzė	.50
10. Visuomet Širdis Surakinta	.60
11. Meilė Uždegta Krūtinė	.65
12. Ak, Myliu Tave	.75

MIŠRAM KORUI:

13. Lietuvos Vyčių Gimnas	.25
14. Ginkim Šalį Lietuvos	.50
15. Mes Grįšim Ten	.75

Reikalaujant Adresuokite:

A. ALEKSIS

815 North 8th St.,

Springfield, Ill.